

Jaarverslag 2022 Financieel

17 mei 2023

Definitief

INHOUD

Voorwoord	5
A. Toelichting jaarverslag 2022.....	6
1. Grondslag, missie en visie school	6
1.1 Grondslag.....	6
1.2 Missie en visie.....	6
1.3 Identiteit	7
1.4 Toegankelijkheid en toelatingsbeleid.....	7
2. Juridische structuur	8
2.1 Verenigings- en bestuursstructuur	8
2.2 Horizontale verantwoording	8
College van Bestuur en directie.....	9
2.3 Teams, vakgroepen en afdelingen	10
2.4 Klachten.....	12
2.5 De pedagogisch-didactische visie	12
2.6 Ontwikkelingen op gebied van governance	12
2.7 Inspectieonderzoek	12
3. Onderwijs	13
3.1 Onderwijs, de hoofdlijnen	13
3.2 Elementen van gevoerde beleid.....	14
3.3 Algemene maatschappelijke onderwerpen	20
3.4 Kwaliteitszorg	22
3.5 Mbo	23
3.6 Internationalisering	23
4. Bedrijfsvoering	23
4.1 Personeelszaken	23
4.2 Facilitair	26
5. Financiële stand van zaken.....	27
5.1 Toelichting	27
5.2 Toelichting resultaten ten opzichte van begroting	27
5.3 Nieuw bekostigingsstelsel	28
5.4 Subsidies	28
5.5 Verantwoording convenantgelden en coronasubsidies.....	29
5.6 Overige ontwikkelingen.....	31
5.7 financiële positie	32

5.8	Bestemming resultaat	34
B.	Continuïteitsparagraaf.....	35
A.	Algemeen.....	35
	Proces van begroten.....	35
	Begroting/meerjarenraming 2023-2027	35
	De begroting/meerjarenraming in cijfers.....	35
A1	Kengetallen	35
A2	Balans 2022 - 2027	36
A2	Staat van baten en lasten 2022 - 2027.....	37
	Overige rapportages.....	39
	Aanwezigheid en werking interne risicobeheersings- en controlesysteem.....	39
	Belangrijkste risico's en onzekerheden	40
Verslag Raad van Toezicht.....		41
	Inleiding	41
A.	samenstelling RvT en wijzigingen daarin.....	42
B.	positie die leden RvT innemen op rooster van aftreden.....	44
C.	beoordeling van doelrealisatie	44
D.	door RvT verrichte werkzaamheden	46
E.	kwaliteit en deskundigheidsbevordering van RvT.....	48
F.	honorering RvT	48
C.	Verslag Medezeggenschapsraad	50
	Algemeen.....	50
	Bemensing	50
	Vergaderingen	50
	Onderwerpen	50
	Slot	51
D.	Jaarrekening	52
	Grondslagen voor jaarrekening.....	52
	Activa	52
	Passiva	53
	Resultaatbepaling.....	53
	Financiële baten en lasten.....	54
MAB Model A Balans.....		55
MB Model B Staat van baten en lasten.....		56
MC Model C Kasstroomoverzicht.....		59

Overige Toelichtingen	60
VA Vaste activa	60
VV Vorderingen	61
EL Liquide middelen	62
EV Eigen vermogen.....	62
VL Voorzieningen & Langlopende schulden.....	64
KS Kortlopende schulden	66
Financiële instrumenten.....	68
Algemeen.....	68
MG Model G Verantwoording Subsidies.....	69
OB Overheidsbijdragen	70
AB Andere baten	72
LA Lasten	73
FB Financieel.....	75
VT Verplichte Toelichting	76
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	76
Overige gegevens	80
F.1 Bestemming exploitatiesaldo	80
F.2 Niet uit balans blijkende verplichtingen.....	80
F.3 Niet in balans opgenomen regelingen.....	80
F.4 Gebeurtenissen na balansdatum.....	80
F.5 Gegevens over rechtspersoon.....	80
F.6 Opgave bestaan nevenvestigingen.....	80
F.7 Controleverklaring.....	80
F.8 Vaststelling en goedkeuring	81
Vaststelling College van Bestuur	85
Goedkeuring Raad van Toezicht.....	85

VOORWOORD

Voor u ligt het (financiële) jaarverslag over het jaar 2022. Met dit jaarverslag leggen we op hoofdlijnen verantwoording af over reilen en zeilen van de Gomarus scholengemeenschap.

2022 is sinds de uitbraak van coronapandemie in 2020, het eerste jaar waarin het aantal lockdowns beperkt waren. Na een korte periode van onderwijs op afstand in januari is een lockdown in 2022 niet meer voorgekomen. Daarmee zijn niet alle covidperikelen achter de rug. In het voorjaar waren er nog torenhoge ziekteverzuimcijfers, zowel onder leerlingen als docenten. Tevens zijn er een aantal medewerkers die de gevolgen ervaren van long covid.

Ook onderwijskundig trekt de coronapandemie nog haar sporen binnen de school. Dat merken we met name wat betreft motivatie en huiswerkattitude van de leerlingen. Die liggen beduidend lager dan we gewend zijn. Gelukkig heeft het in 2022 niet geleid tot een terugval in de onderwijskundige resultaten. De opbrengstenkaart ziet er nog steeds goed uit.

Een behoorlijk deel van de toegekende financiële middelen is incidenteel. Enerzijds is het fijn om deze middelen in te kunnen zetten voor onze leerlingen en collega's, anderzijds is het lastig omdat – gezien het incidentele karakter – geen structurele inzet mogelijk is.

In de cao zijn afspraken gemaakt over het structureel beschikbaar komen van middelen om de collectieve en individuele werkdruk te verminderen. Mede op basis daarvan zijn najaar 2022 afspraken gemaakt binnen de school om met ingang van schooljaar 2023-2024 de normjaartaak te wijzigen.

Van de personeelsleden is veel gevraagd in het achterliggende jaar. Met name door de gevolgen van corona, het hogere ziekteverzuim en vacatures die door de schaarste op de arbeidsmarkt moeilijk zijn in te vullen. Ondanks dit alles hebben we onze missie kunnen uitvoeren: 'Vol vertrouwen vormen en verbinden'. Elke dag is de Bijbel geopend en is er gesproken over de meest wezenlijke zaken van het leven.

Financieel gezien konden we zwarte cijfers schrijven. Het resultaat is fors hoger dan begroot. Dit heeft te maken met enkele incidentele en structurele meevallers. Met name de NPO-gelden leveren incidenteel een zeer groot overschot op de winst-en-verliesrekening.

We bidden dat het dagelijkse onderwijs wordt gezegend aan de harten van allen die bij onze school zijn betrokken, voor hun tijdelijk en eeuwig welzijn. Gomarus, meer dan school alleen!

Chr.J. Flikweert
Voorzitter CvB

1.1 GRONDSLAG

De Gomarus scholengemeenschap voor vmbo, mavo, havo en vwo is een reformatorische school. De grondslag is verwoord in artikel 2 van de statuten van de Stichting en luidt als volgt:

‘De Stichting is gegrond op het onveranderlijke Woord van God, naar de overzetting daarvan uit de oorspronkelijke talen, op last van de Staten-Generaal der Verenigde Nederlanden en volgens besluit van de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht in 1618 en 1619, nader uitgedrukt in de Drie Formulieren van Enigheid, zoals die zijn vastgesteld door voornoemde Synode.’

1.2 MISSIE EN VISIE

Meer dan tien jaar zijn binnen de Gomarus de kernwoorden ‘bewogen, bevlogen en betrokken’ gebruikt. Bij de voorbereidingsgesprekken voor een nieuw Strategisch beleidsplan (verder: SBP) en de evaluatie van het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) kwam meerdere malen naar voren dat er behoefte is aan andere kernwoorden. Door een werkgroep zijn een aantal nieuwe kernbegrippen voorgesteld die door de leiding van de school zijn overgenomen. De missie van de Gomarus luidt: ‘Vol vertrouwen vormen en verbinden’.

Vertrouwen

Vertrouwen duidt in de eerste plaats op vertrouwen op God, onze Schepper. Hij zond uit liefde tot de mens Zijn Zoon naar deze wereld. Jezus Christus kwam om zondige mensen te redden. Binnen de school betekent dit dat we oog hebben voor het heil van leerlingen, collega’s en iedereen die bij de school betrokken is. We belijden dat elk mens bekering nodig heeft en dat die alleen verkregen kan worden door de genade van God, middels de verzoening door het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus en de toepassing daarvan door de Heilige Geest. Daarnaast duidt vertrouwen ook op onderling vertrouwen. We zorgen voor elkaar in allerlei opzichten. Vertrouwen geven, vertrouwen hebben en het vertrouwen van een ander niet beschamen – daar gaat de tweede tafel van de Tien Geboden over. Je naaste liefhebben als jezelf betekent dat je het goede zoekt voor de ander: een leerling, collega, leidinggevende of teamlid, maar ook je naaste buiten de school.

Vormen

Een school is een plaats waar geleerd wordt. Leren draait niet alleen om kennis van verschillende vakken en toepassingen. Het gaat ook om opvoeden en vormen, de ontwikkeling van kind tot jongvolwassene. In de middelbareschooltijd verandert er veel in het leven van leerlingen. Bevlogen docenten maken de scholieren met hun gedegen vakmanschap en kennis enthousiast voor een vak of beroep. Leerlingen worden nieuwsgierig en voelen zich gestimuleerd om verder te leren, zodat zij kunnen functioneren in de samenleving en hun talenten kunnen inzetten. Daarnaast heeft de school, samen met en in opdracht van de ouders, een nog belangrijker opdracht. Bij de doop hebben de ouders beloofd hun kind op te voeden en te onderwijzen in overeenstemming met het Woord van God. Dit is ook deels de taak en verantwoordelijkheid van de school, die is opgericht door christelijke ouders. In afhankelijkheid van God bereidt de Gomarus haar leerlingen voor op een verantwoordelijke plaats in gezin, kerk en maatschappij. Dat is goed burgerschap. De school is ook voor medewerkers een plek om te leren en gevormd te worden. Een diploma of bevoegdheid betekenen niet het einde van onderwijs en vorming. Dat gaat een leven lang door.

Verbinden

Elke leerling en elke medewerker is onderdeel van een gemeenschap. In een maatschappij die individualisme en persoonlijke rechten hoog in het vaandel heeft, staat het onderwijs van de Gomarus in het teken van gemeenschapszin en dienstbaarheid. Je naaste liefhebben als jezelf, zoals de samenvatting van de tweede tafel van de Tien Geboden luidt, begint in de directe omgeving: familieleden, vrienden, klasgenoten, collega's, maar houdt daarbij niet op. Aandacht voor en hulp aan kwetsbaren in onze maatschappij en wereldwijd vallen ook onder dit gebod. Een veilige gemeenschap van werkelijke verbondenheid betekent dat er zowel fysieke, psychische als sociale veiligheid is voor iedereen op school.

Veiligheid is een voorwaarde voor een goed leerklimaat. Leerlingen moeten zich binnen de school op hun gemak voelen, ook als ze extra zorg of een aangepast programma nodig hebben. Ook docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten zich veilig weten binnen de school. Dat betekent dat het mogelijk moet zijn om vragen en problemen voor te leggen aan anderen, zodat we er gezamenlijk van kunnen leren en kunnen professionaliseren. De Gomarus die we voor ogen hebben, is een school van vertrouwen, vormen en verbinden.

1.3 IDENTITEIT

Het inhoud geven aan en het bewaken van de identiteit is een belangrijke taak voor het personeel en de directie van de school, het College van Bestuur (CvB), de Raad van Toezicht (RvT) en het Verenigingsbestuur (VB). In het *Strategisch beleidsplan 2022-2026* zijn een aantal speerpunten met betrekking tot de identiteit opgenomen. Daarin staat onder andere:

'De school die we voor ogen hebben, onze Gomarus, is een school waar leerlingen, ouders, personeel, directie, CvB, RvT en VB vanuit de vaste waarden van Gods Woord geïnspireerd zijn en elkaar inspireren. Inspiratie betekent dat je een doel voor ogen hebt en dat bezield nastreeft. Dat houdt in leven vanuit vaste waarden, het hebben van idealen, het proberen het hart van de ander te raken en dienstbaar te zijn. Gods Woord vat de verticale en de horizontale lijn kernachtig samen met: 'God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf'. De Heere geve door Zijn genade dat dit praktijk mag zijn en steeds meer worden op de Gomarus.'

In de praktijk betekent dit dat de Bijbel dagelijks wordt geopend en besproken. Romeinen 10 zegt daarvan: 'Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.' Alle vakken worden gegeven vanuit een Bijbels mens- en wereldbeeld. In het bijzonder komt dat aan de orde bij vakken als godsdienst, geschiedenis, maatschappijleer, Nederlands en culturele kunstzinnige vorming. Voor elk schooltype is er een programma voor 'toerusting en vorming'. De identiteit heeft ook een belangrijke plaats in werkweken (waaronder de burgerschapsweek) en bij excursies. Het personeel heeft regelmatig bezinningsmomenten. Dat kan schoolbreed zijn, maar ook binnen teams, vakgroepen en afdelingen worden studie- en bezinningsmomenten belegd. Bij de opening van het schooljaar, bij een themavergadering met VB, RvT, CvB en directie, bij ouderavonden en bij de bijeenkomst met de kerkenraden uit de regio staat het thema 'identiteit' centraal.

1.4 TOEGANKELIJKHEID EN TOELATINGSBELEID

GEZIN, KERK EN SCHOOL

De Gomarus is opgericht om het mogelijk te maken dat de opvoeding thuis en het onderwijs in de kerk aansluiten bij de vorming van de leerlingen op school. De doopbelofte die de ouders/verzorgers (hierna: ouders) in de kerkelijke gemeente hebben afgelegd, heeft ook een verwijzing naar het onderwijs: 'In de voorzeide leer naar uw vermogen te onderwijzen, te doen en te helpen onderwijzen'. Om deze eenheid zoveel als mogelijk te bewaken, is het nodig dat de school een helder

beleid voert wat betreft de benoeming van personeelsleden en de toelating van leerlingen. Goede contacten met ouders en kerkenraden zijn essentieel voor het in stand houden van de identiteit van de school. Pas als we gezamenlijk vanuit de grondslag en met respect voor elkaar rondom de leerling staan, krijgt deze eenheid van gezin, kerk en school inhoud. Van ouders van leerlingen wordt verwacht dat zij de grondslag van de school van harte onderschrijven. De driehoek gezin, kerk en school vinden we van essentieel belang voor een christelijke opvoeding en christelijk onderwijs.

2. JURIDISCHE STRUCTUUR

2.1 VERENIGINGS- EN BESTUURSSTRUCTUUR

De Gomarus heeft een bestuursstructuur die voldoet aan de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019'. Binnen de structuur van de Gomarus is daarbij een belangrijke plaats voor de Vereniging en het Verenigingsbestuur weggelegd. De hoofdelementen van deze structuur zijn:

- A. Een (VB) dat zich primair richt op behoud en versterking van de identiteit van de school. Onder deze Vereniging ressorteert de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem (Stichting VO).
- B. In de Stichting VO zijn de schoolactiviteiten van de school ondergebracht, met daarbinnen een scheiding tussen bestuur en toezicht. In deze stichting bestaat de bestuursstructuur uit het CvB (eenhoofdig) en de RvT (zeven leden).

Vanuit het VB zijn een tweetal commissies gevormd, die door het bestuur zijn gemandateerd om beslissingen te nemen: de Benoemingscommissie en de Toelatingscommissie. Daarnaast houdt het VB visitaties bij de verschillende vakgroepen om structureel met hen over identiteitszaken te spreken en de resultaten van deze gesprekken terug te koppelen naar het CvB. Het VB geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het CvB met betrekking tot de identiteit van de school.

Binnen de RvT zijn een drietal commissie actief: de financiële commissie met de focus op de financiën en ICT; de commissie onderwijs met de focus op het onderwijskundig beleid en resultaten; en de remuneratiecommissie voor de werkgeversrol van de RvT jegens het CvB.

2.2 HORIZONTALE VERANTWOORDING

Regelmatig communiceren we met de betrokkenen bij de school. Daarvoor zijn een aantal platformen waaraan we verantwoording afleggen en waar overleg plaatsvindt:

- Leden van de schoolvereniging (500+): via de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering en incidenteel via e-mail.
- Ouders/verzorgers van leerlingen: middels Medezeggenschapsraad, ouderavonden, nieuwsbrieven, oudertevredenheidsonderzoek, indien nodig (intensief) individueel contact.
- Kerkenraden: jaarlijkse bijeenkomst.
- Bedrijfsleven: via School & Bedrijf, Stichting I-lab en individuele contacten rondom stageplaatsen.
- Terugkoppeling naar toeleverende basisscholen via jaarlijkse bijeenkomst en persoonlijk bezoek van directie- en middenmanagementleden aan de individuele scholen voor primair onderwijs.

COLLEGE VAN BESTUUR EN DIRECTIE

Het bevoegd gezag van de school is het College van Bestuur. Dit college is op de Gomarus eenhoofdig ingevuld door dhr. Chr.J. Flikweert. In 2022 bestond de directie uit drie personen:

- De directeur onderwijs (teams): dhr. C. van Rijswijk.
- De directeur onderwijs (vakgroepen en leerlingenzorg): dhr. J.W.S. Arker Raats.
- De directeur bedrijfsvoering: dhr. C. Kamp.

Onderwijskundig gezien is de school een 'matrixorganisatie'. Enerzijds wordt gewerkt met teams, teamleiders en een directeur onderwijs (teams). Anderzijds maakt elke docent ook deel uit van een vakgroep, met een vakgroepleider en een directeur onderwijs (vakgroepen). De directeur onderwijs (vakgroepen) is ook verantwoordelijk voor de leerlingenzorg en het inhoud geven aan de beleidsondersteunende taken die door LD-docenten worden uitgevoerd. De directeur bedrijfsvoering beheert de portefeuilles: facilitaire zaken (conciërges, catering, onderhoud gebouwen etc.), financiën, informatie- en communicatietechnologie (ICT), kwaliteit, logistiek (roosters etc.), personeel & organisatie en marketing & communicatie.

Op grond van de aanbeveling in de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019' worden in dit jaarverslag de nevenfuncties van de bestuurder en de directie vermeld:

Dhr. Chr.J. Flikweert:

- Sinds 2002 bestuurslid afdeling SGP in Veenendaal, voorzitter (onbezoldigd).
- Sinds 2003 eigenaar Spero bv te Veenendaal.
- Sinds 2009 lid Commissie van beroep VBSO m.b.t. geschillen personeelszaken (onbezoldigd).
- Sinds 2018 lid ledenadviesraad (LAR) van de VO-raad (onbezoldigd).
- Sinds 2019 lid adviesraad van landelijke SGP (onbezoldigd).
- Sinds 2020 lid RvT van 'School en bedrijf' (onbezoldigd). Vanaf voorjaar 2022 voorzitter.

Dhr. J.W.S. Arker Raats:

- Geen nevenfuncties.

Dhr. C. Kamp:

- Sinds 2016 kerkenraadslid Gereformeerde Gemeente in Nederland te Melissant (onbezoldigd).

Dhr. C. van Rijswijk:

- Geen nevenfuncties.

Jaarlijks wordt het functioneren van het College van Bestuur geëvalueerd. Dit gebeurt door de Raad van Toezicht. Als voorbereiding hierop voert het CvB een zelfevaluatie uit aan de hand van een aantal aandachtsgebieden (op basis van het Reglement Bestuur van de Stichting VO). Daarnaast voert de remuneratiecommissie gesprekken met verschillende geledingen binnen de school. Geëvalueerd zijn de volgende onderwerpen: identiteit, leidinggeven/leiderschap/persoonlijk functioneren, organisatieontwikkeling/visie/beleid en strategie, resultaten/kwaliteit/onderwijskundige sturing, communicatie en informatievoorziening, bedrijfsvoering en risicomanagement, relatie met RvT/Verenigingsbestuur/MR en stakeholders. Vervolgens worden deze twee uitkomsten naast elkaar gelegd en besproken. De resultaten zijn vastgelegd in het verslag van het functionerings- en beoordelingsgesprek. In samenspraak met de RvT is door het CvB coaching ingezet voor de Gomarus als geheel en voor CvB en directie in het bijzonder. Doel is het verbeteren van de sociale interactie

binnen de school onder het motto: 'Vol vertrouwen vormen en verbinden'. Deze evaluatie heeft in juli 2022 plaatsgevonden.

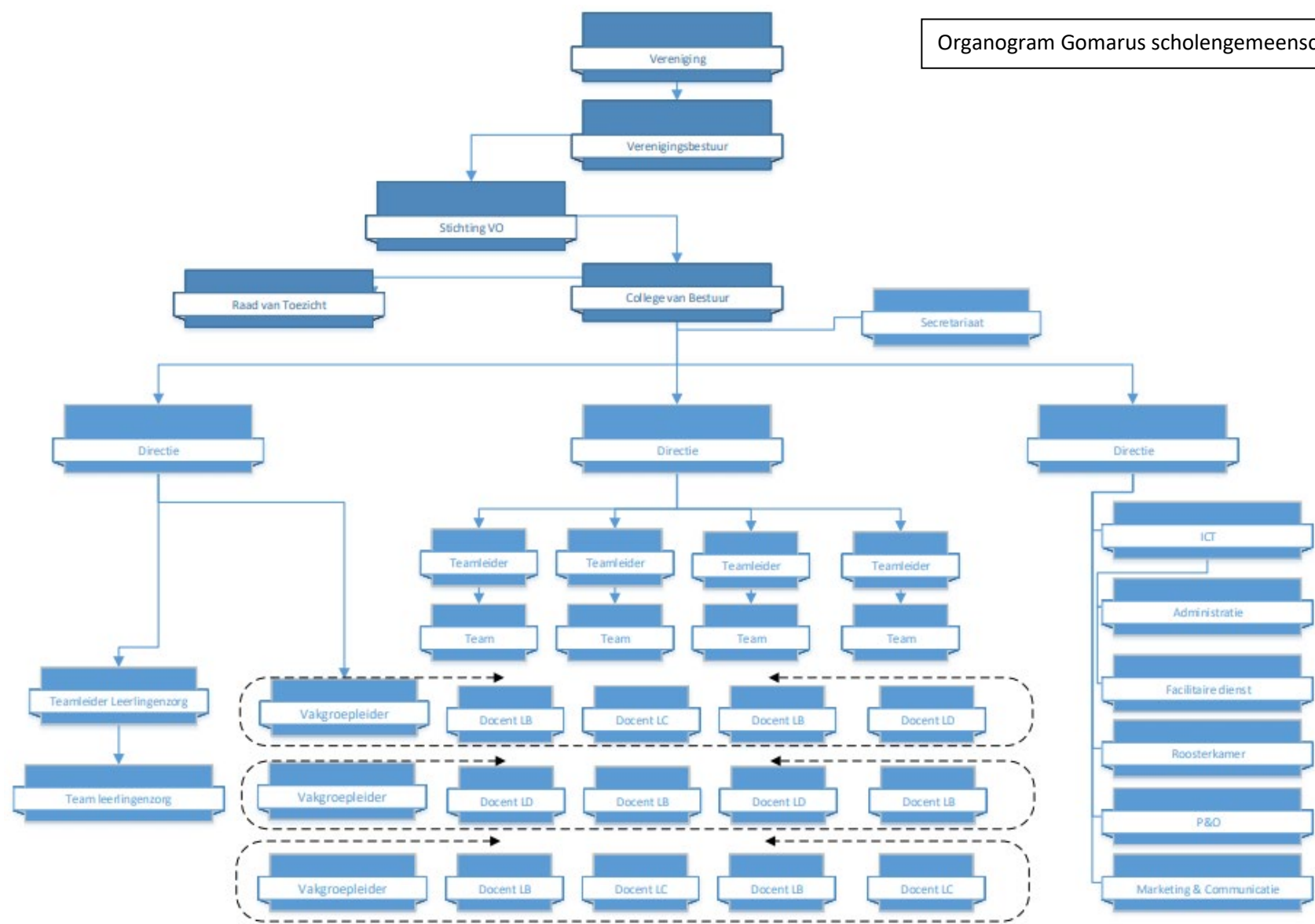

2.3 TEAMS, VAKGROEPEN EN AFDELINGEN

Negen teamleiders geven leiding aan de vijf teams binnen de school, waarvan één team zich richt op leerlingenzorg. De andere teamleiders zijn de direct leidinggevenden van de docenten. Alle docenten maken deel uit van een vakgroep. Onder aansturing van de vakgroepleider geven ze vorm aan de inhoud van het vak en de doorlopende leerlijnen. Door aandacht voor de positie van de vakgroepen ontstaat er een positieve spanning tussen de teams en de vakgroepen, die elk hun doelen willen verwezenlijken in het belang van de leerlingen. Dit levert afspraken op die recht doen aan zowel het team als de vakgroep. In 2022 zijn twee teamleiders nieuw ingestroomd. Eén van de zittende teamleiders is vestigingsleider van onze vestiging in Zaltbommel geworden.

De ondersteunende diensten zijn ondergebracht in de volgende afdelingen: facilitaire zaken, financiële- en leerlingenadministratie, ICT, logistiek, personeel & organisatie, marketing & communicatie en secretariaat (zie organogram op de volgende pagina).

Organogram Gomarusscholengemeenschap

2.4 KLACHTEN

De gezamenlijke reformatoren scholen hebben een 'Klachtencommissie reformatoren onderwijs'. Dit is een onafhankelijke commissie van deskundigen. In 2022 zijn er met betrekking tot de Gomarus geen klachten ontvangen. Wel zijn er met enige regelmaat vragen en/of klachten die door de teamleiders of directeuren worden opgepakt en in goed overleg met betrokkenen worden afgehandeld.

In 2021 is door de Inspectie van het Onderwijs op verzoek van het CvB naar aanleiding van een artikel in het NRC een onderzoek ingesteld naar de sociale veiligheid op de Gomarus. Daaruit zijn enkele herstelopdrachten voortgekomen. In januari 2022 heeft een eindonderzoek plaatsgevonden met een positief resultaat. Deze gebeurtenis heeft een grote impact gehad op de Gomarus. Met name de ongenueanceerde negatieve publiciteit heeft veel impact op betrokkenen binnen de school. Alle medailles hebben twee kanten. Door de hele organisatie is constructief gewerkt aan de herstelopdrachten, waarbij het beleid m.b.t. seksuele diversiteit en sociale veiligheid is geactualiseerd.

2.5 DE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE VISIE

Onderdeel van het SBP is de pedagogisch-didactische visie. Dit document is tot stand gekomen met inbreng vanuit de verschillende geledingen binnen de school. Het is de 'richtlijn' voor het onderwijs op de Gomarus. Dit dient ook te worden gebruikt bij de selectie van een nieuwe onderwijsmethode of bij het ontwikkelen van een lessenserie. Deze visie geeft een goed beeld van het onderwijs dat we voorstaan. Voor de inhoud ervan verwijzen we naar het SBP. In 2022 is een begin gemaakt met de actualisatie van onze pedagogisch-didactische visie. De implementatie daarvan zal in 2023 plaatsvinden.

2.6 ONTWIKKELINGEN OP GEBIED VAN GOVERNANCE

De Stichting VO heeft sinds 2009 een eenhoofdig CvB en een Raad van Toezicht (RvT) met zeven leden. Er wordt gewerkt met een Reglement Toezicht en een Reglement Bestuur. In 2020 is een geactualiseerde toezichtvisie en toezichtkader tot stand gekomen. De RvT heeft jaarlijks een extra overlegmoment met de MR ingevoerd. In 2022 zijn een aantal aspecten van de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019' besproken: hoe geven de RvT, CvB en MR daar invulling aan? Deze code wordt gehanteerd door het CvB en de RvT van de Gomarus. De code wordt integraal toegepast. Eén kanttekening is daarbij te maken: in de code wordt een stevig gewicht toegekend aan de regionale verantwoordelijkheid voor een passend onderwijsaanbod. Wij erkennen dat daar een gezamenlijke verantwoordelijkheid ligt, maar die stijgt niet uit boven de primaire verantwoordelijkheid naar de achterban van de Gomarus: ouders die de school hebben opgericht en Bijbelgetrouw christelijk onderwijs willen voor hun kinderen.

2.7 INSPECTIEONDERZOEK

Naar aanleiding van een publicatie in het NRC Handelsblad m.b.t. de sociale veiligheid op de Gomarus scholengemeenschap heeft het College van Bestuur de Inspectie van het Onderwijs gevraagd om een onderzoek te doen naar dit thema. In april 2021 is dat onderzoek uitgevoerd. In september van dat jaar is het definitieve rapport gepubliceerd. Naast veel zaken die goed gaan, heeft de inspectie ook een aantal herstelopdrachten geformuleerd. Die betroffen met name beleid voor

specifieke groepen leerlingen binnen de school die mogelijk onveiligheid kunnen ervaren en het betrekken van het personeel bij het formuleren van dat beleid. In januari 2022 heeft de inspectie uitgebreid onderzoek uitgevoerd en is geconcludeerd dat de Gomarus aan de herstelopdrachten heeft voldaan en valt de Gomarus onder het regulier toezicht van de inspectie.

De inspectie heeft in september 2021 bij het Openbaar Ministerie (OM) aangifte gedaan tegen het bestuur van de Gomarus en een aantal werknemers van de Gomarus met als aanklacht 'discriminatie'. Na uitgebreid onderzoek heeft het OM de aangifte geseponneerd. De daarop ingebrachte artikel 12-procedure om alsnog tot vervolging van betrokkenen over te gaan, is door het Gerechtshof afgewezen.

3. ONDERWIJS

Het beleid van de Gomarus is gericht op het geven van goed onderwijs dat voldoet aan alle wettelijke kaders en in lijn is met de Bijbel en de gereformeerde belijdenisgeschriften. Dit onderwijs wordt aangeboden aan kinderen van ouders die de grondslag van de school onderschrijven conform de ruimte die artikel 23 van de grondwet daarvoor biedt. De Gomarus biedt het volgende onderwijs aan:

- vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg (inclusief lwoo)
- mavo
- havo
- vwo

Daarnaast is Passend Onderwijs ingevoerd conform de afspraken binnen het landelijk samenwerkingsverband van reformatische scholen. Dat houdt in dat er nagenoeg inclusief onderwijs wordt gegeven en er weinig leerlingen worden doorverwezen naar het speciaal voortgezet onderwijs (SVO). Ook is er een samenwerking met het mbo (Hoornbeek College), zodat een deel van de vmbo-leerlingen hun mbo-opleiding (niveau 2 en niveau 3) op de Gomarus kunnen afronden. Dit onderwijs wordt gegeven door Gomarusdocenten die voor deze taak gedetacheerd zijn aan het Hoornbeek College.

3.1 ONDERWIJS, DE HOOFDLIJNEN

ALGEMEEN

Het jaar 2022 is gestempeld door de gevolgen van corona. Aan het begin van het jaar hadden we nog te maken met een lockdown en een torenhoog ziekteverzuim (meer dan 10%). Veel collega's en leerlingen hebben gevolgen ondervonden van de coronaperiode: lesuitval, afwezigheid, online lessen, gebrek aan concentratie etc. Ook qua achterstanden zijn de problemen toegenomen. De inzet van de NPO-gelden levert veel extra werk op. De mankracht daarvoor was niet altijd even gemakkelijk te vinden. Toch zijn we erin geslaagd om een evenwichtig en op maat gesneden pakket maatregelen aan te bieden, waarmee veel leerlingen worden bediend. Concreet gaat het dan over een aantal maatwerklessen en de inzet van een huiswerkbureau. We constateren dat corona, ook na de pandemie, ons aardig aan het werk houdt.

Met het SBP (2022-2026) als leidraad zijn we een nieuwe planningsperiode ingegaan. Terug naar de basis, rust, orde, regelmaat, is een kernaandachtsgebied.

3.2 ELEMENTEN VAN GEVOERDE BELEID

NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS

De Gomarus heeft een commissie NPO, onder leiding van een LD-docent en de directie, om de NPO-middelen op verantwoorde wijze in te zetten.

Voor het schooljaar 2022-2023 is deels voortgebouwd op de ervaringen van het voorgaande schooljaar. Tegelijk is wel weer gekeken wat de stand van zaken is door de NPO-scan op cognitief gebied (deel 1) en op het gebied van welzijn (deel 2) uit te voeren. Ouders zijn geïnformeerd middels de nieuwsbrief over de NPO-activiteiten en hebben ook gelegenheid gekregen om met eigen voorstellen te komen. In de vergaderingen van de Medezeggenschapsraad is het een periodiek terugkerend thema. Omdat een uniforme aanpak voor alle leerlingen niet vanzelfsprekend de goede aanpak voor elk team is, zijn er door alle teams en vakgroepen plannen gemaakt om waar nodig maatwerk te kunnen bieden. Tegelijk zijn er een aantal maatregelen die schoolbreed ingezet worden, zoals meer tijd voor mentoren om leerlingen te kunnen begeleiden. Ook de huiswerkbegeleiding voor leerlingen die dat nodig hebben, is uitgebreid. Daarnaast is er voor alle leerlingen binnen de school extra aandacht voor buitenschoolse activiteiten om zo de cohesie binnen de verschillende klassen en groepen te bevorderen.

Bij de gehonoreerde plannen van teams en vakgroepen is gelet op de vraag of de effecten duurzaam zijn, maar ook of ze zullen leiden tot een directe verbetering voor de leerlingen. De plannen zijn besproken met de Medezeggenschapsraad, die hierover ook positief heeft geadviseerd. De ouders zijn via nieuwsbrieven ingelicht over onze plannen. Als we terugkijken, dan zien we dat we door de inzet van de beschikbare middelen veel activiteiten hebben kunnen ontplooien die anders niet mogelijk waren geweest. Dit heeft naar onze waarneming bijgedragen aan de positieve schoolresultaten en de sociale aspecten. Niet alle achterstanden en aandachtsgebieden zijn opgelost door de NPO-gelden, maar het heeft er wel aan bijgedragen dat de 'schade' van corona minder groot is dan we voorzagen. Daar er onvoldoende eigen personeel beschikbaar is, hebben we gebruikgemaakt van twee huiswerkbureaus.

VERSTERKING TECHNIEKONDERWIJS

In de jaren 2018 en 2019 zijn gelden ontvangen om de technische opleidingen een impuls te geven, de zogenaamde 'reparatiegelden'. In het jaar 2019 is een gedeelte van deze middelen aangewend vanuit de visie 'de basis op orde'. Dit heeft ertoe geleid dat we 'meer handen voor de klas' hebben ingezet. Dit is nodig om veilig te werken in de praktijklokalen en zorgt ervoor dat leerlingen beter worden begeleid in verschillende stadia van hun leerproces. Meer maatwerk zorgt voor meer dynamiek en inspirerend onderwijs. Begin 2020 is van deze gelden een gedegen stofafzuiging geïnstalleerd en is het theorielokaal van BWI voorzien van onder andere betere ICT-voorzieningen. Ondertussen is met hulp van het bedrijfsleven een overkapte ruimte gecreëerd voor de richting 'Infra', zodat onder alle weersomstandigheden het onderwijs voor dit aandachtsgebied kan plaatsvinden.

Vanaf januari 2020 loopt het traject dat wordt aangeduid met 'Sterk Techniek Onderwijs (STO)'. Er wordt gewerkt met een gezamenlijk plan van de vier 'techniekscholen' uit de regio Gorinchem/Altena (Gilde Vakcollege Techniek, Omnia College, Willem van Oranje College en Gomarus scholengemeenschap) om het techniekonderwijs de komende vier jaar een impuls te

geven. In deze regio is daar een bedrag mee gemoeid van meer dan negen miljoen euro. Het is een uitdaging en een enorme kans om het techniekonderwijs in de regio een duw te geven. Naast de techniekscholen zijn ook de basisscholen, de techniekverwante opleidingen en het regionale bedrijfsleven nauw betrokken. Het leeuwendeel van de gelden wordt besteed om 'meer handen voor de klas' te continueren. Ook de professionalisering neemt een belangrijke plaats in. Een nieuwe stream is tijdens de loop van dit traject toegevoegd 'conceptual computing and thinking'. Verder is er extra aandacht voor de doorlopende leerlijnen en samenwerking met andere scholen en het bedrijfsleven. Recente onderzoeken laten zien dat het aantal aanmeldingen voor technische opleidingen substantieel is toegenomen. De cijfers laten een plus van bijna 10% zien. Ondertussen is ook duidelijk dat de toegekende gelden structureel zijn, zodat de extra aandacht voor de 'harde techniek' gecontinueerd kan worden.

Daarnaast besteden we ook op havoniveau meer en meer aandacht aan het techniekonderwijs en kennen we bijvoorbeeld Havo-XP, of praktijkhavo. Hierbij worden extra lessen gegeven voor 'technische leerlingen'. Dit is een project dat inmiddels enkele jaren loopt en waar we veel positieve reacties op ontvangen.

ONDERWIJSKUNDIG HEBBEN EEN AANTAL ONDERWERPEN SPECIFIEKE AANDACHT GEKREGEN.

Flexibilisering: al gedurende enige tijd denken we na over het ontwikkelen van beleid in verschillende varianten om de contacttijd voor alle leerlingen te verlagen en tegelijkertijd maatwerk in te voeren. De overvolle roosters en een stevige geleefde werkdruk voor docenten geven daartoe aanleiding. Vanaf 2021 wordt er nagedacht en zijn er experimenten uitgevoerd om tot een goed evenwicht tussen lestijd en andere activiteiten te komen. Mede door de in 2022 afgesloten cao met financiële ruimte voor werkdrukverlichting zal de normjaartaak per 1 augustus 2023 gewijzigd worden. Daarbij wordt gewerkt met een 45 minutenrooster, gecombineerd met maatwerk. Bij de stemming over deze wijziging heeft 86% van de docenten die een stem hebben uitgebracht voor deze wijziging gestemd.

DUURZAAMHEID

Binnen de Gomarus is een 'commissie duurzaamheid' actief. Deze werkt aan bewustwording onder leerlingen, enerzijds vanuit de reguliere vakinhoud in het primaire proces, anderzijds door specifieke activiteiten als een warmetriendag (waarbij de thermostaat lager staat) en een mokkendag (om afval van bekertjes te verminderen). Het eerder genomen besluit tot het scheiden van het afval is geïmplementeerd: zowel in Zaltbommel als Gorinchem wordt het afval gescheiden. Blijvende aandacht om dit op een goede manier te doen, is nodig – zeker gezien het feit dat elk jaar bijna vierhonderd leerlingen nieuw instromen.

ONDERWIJSPRESTATIES

De onderwijsprestaties van de Gomarus zijn over het algemeen goed. De gemiddelde slagingspercentages liggen al een aantal jaren boven het landelijk gemiddelde. Dat neemt niet weg dat er ook zorgen zijn, met name als het gaat over de resultaten van het vak Engels op het vmbo. Ondanks alle inspanningen die we verrichten, blijven de resultaten voor dit vak achter t.o.v. het landelijk gemiddelde. De doorstroomresultaten zoals die uit het 'hinkelpad' naar voren komen, schetsen een beeld van hoe op- en afstroom door de hele school heen verlopen. Deze resultaten zijn

over het algemeen positief voor onze school. Een aandachtspunt is de grote tussentijdse uitstroom naar het mbo van havoleerlingen. Het beeld is dat dit versterkt is door de coronaperiode.

<u>Gomarus Gorinchem OOWH00</u>						
Oordeel inspectie 2023 (examenjaren 2020, 2021 en 2022)						
VMBO-B						
indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	6%	25%	20%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	100%	99%	95,43%	boven de norm
Bovenbouwsucces	97%	100%	96%	100%	88%	boven de norm
Examencijfers	-	6,67	6,41		6,5	boven de norm
verschil SE-CE	-	0,09	0,04	0,07	<=0,5	gering verschil
VMBO-K						
indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	6%	25%	20%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	100%	99%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	94%	96%	96%	96%	87%	boven de norm
Examencijfers	-	6,14	6,34		6,23	boven de norm
verschil SE-CE	-	0,15	0,06	0,15	<=0,5	gering verschil

VMBO-T

indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	6%	25%	20%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	100%	99%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	99%	97%	93%	96%	87%	boven de norm
Examencijfers	-	6,41	6,2		6,19	boven de norm
verschil SE-CE	-	0,22	0,32	0,22	<=0,5	gering verschil

HAVO

indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	6%	25%	20%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	100%	99%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	89%	92%	86%	90%	82%	boven de norm
Examencijfers	-	6,81	6,4		6,27	boven de norm
verschil SE-CE	-	-0,14	0,11	-0,14	<=0,5	gering verschil

VWO

indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	6%	25%	20%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	100%	99%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	90%	87%	91%	89%	82%	boven de norm
Examencijfers	-	6,79	6,89		6,30	boven de norm
verschil SE-CE	-	0,12	0,13	0,12	<=0,5	gering verschil

Gomarus Zaltbommel OOWH02

Oordeel inspectie 2023 (examenjaren 2020, 2021 en 2022)

VMBO-B

indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	9%	29%	25%	21%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	100%	99%	99%	95,50%	boven de norm

VMBO-K

indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	9%	29%	25%	21%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	100%	99%	99%	95,50%	boven de norm

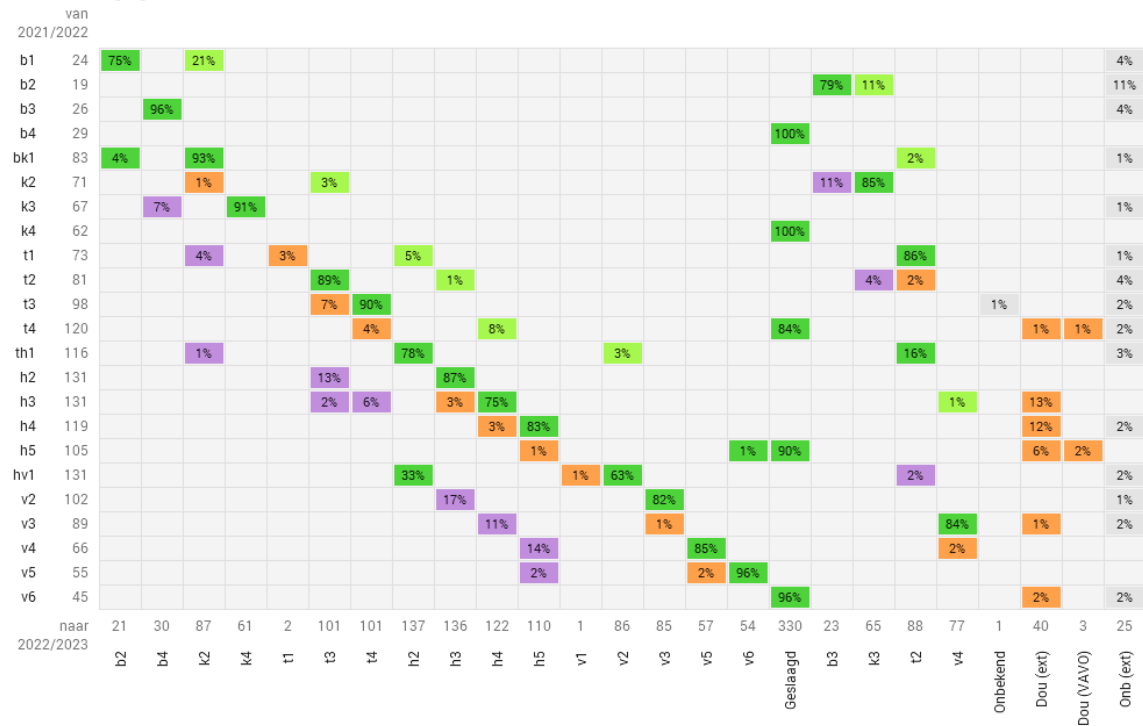
VMBO-T

indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	9%	29%	25%	21%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	100%	99%	99%	95,49%	boven de norm
Bovenbouwsucces	99%	98%	95%	97,20%	87%	boven de norm
Examencijfers	-	6,81	6,39		6,19	boven de norm
verschil SE-CE	-	0,01	0,28	0,15	<=0,5	gering verschil

HAVO						
indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	9%	29%	25%	21%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	100%	99%	99%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	85%	84%	69%	78%	82%	onder de norm
VWO						
indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2020	2021	2022			
Onderwijspositie	9%	29%	25%	21%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	100%	99%	99%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	85%	92%	87%	89%	82%	boven de norm
*bovenbouwsucces 2020 geen officiële meting, lln. aantal te klein (waarde overgenomen van havo)						

Doorstroom - IDU - Matrix - Actueel - Doorstroom Matrix - Matrix

Schooljaar: 2021/2022
 Doorstroom: Geslaagd, Doorstroom, Opstroom, Afstroom, Doublure, Onbekend
 Grootte: Percentage
 Toon BRIN overgang: False

BURGERSCHAPSVORMING (ZAKEN MET POLITIEKE OF MAATSCHAPPELIJKE IMPACT/OVERHEIDSPRIORITEITEN)

Vanaf 1 augustus 2021 is de aangescherpte wet burgerschapsonderwijs van kracht. Samen met de andere reformatorische VO-scholen is een visie ontwikkeld op burgerschap. Aansluitend daarop is de implementatie van de impact van deze wet onderhanden. Heel veel burgerschapsactiviteiten vinden sinds jaar en dag plaats op de Gomarus. Ondertussen zijn eindtermen gedefinieerd en wordt meer structuur aangebracht in het curriculum. De uitkomsten van een onderzoek van de Universiteit van Amsterdam laten zien dat we wat betreft burgerschap voor nagenoeg alle meetpunten gelijk of hoger scoren dan het gemiddelde.

3.3 ALGEMENE MAATSCHAPPELIJKE ONDERWERPEN

PASSEND ONDERWIJS

De Gomarus maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband van de reformatorische VO-scholen. We hebben een gedeelde visie om de leerlingen uit onze achterban die ondersteuning nodig hebben zo veel als mogelijk is binnen de reguliere scholen op te vangen. Dat tendeeft naar inclusief onderwijs. Daarvoor is een scala aan ondersteuningsmogelijkheden opgezet. Zo heeft de Gomarus een s-klas, i-klas en t-klas waarbij leerlingen afhankelijk van hun ondersteuningsbehoefte de juiste begeleiding kunnen krijgen, tot en met intensieve cluster 4-begeleiding. Zie voor het ondersteuningsaanbod het School Ondersteuningsprofiel (SOP).

De ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband is beperkt. Het overgrote deel van de beschikbare gelden gaat rechtstreeks naar de school. Het samenwerkingsverband werkt aan extra ondersteuning bij zware zorgvragen.

We zien een toename van leerlingen met ondersteuningsbehoefte. Het is op dit moment niet duidelijk in hoeverre dit veroorzaakt wordt door de coronapandemie en de gevolgen daarvan of dat het gaat om een autonome toename van de ondersteuningsbehoefte.

ALLOCATIE VAN MIDDELEN

De allocatie van middelen gebeurt centraal voor de beide vestigingen. Er is geen aparte budgetallocatie voor Zaltbommel en voor Gorinchem. Gestuurd wordt op optimalisatie van de leerlingenverdeling over de verschillende klassen om het aantal klassen te beperken en daarmee de personeelskosten betaalbaar te houden. Daarnaast is er blijvend aandacht voor het beperken van de overhead.

OPVANG OEKRAÏENSE LEERLINGEN

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne zijn ouders en leerlingen van een christelijke school in Oekraïne opgevangen in de regio. Met deze school waren reeds jarenlang contacten vanuit de reformatorische scholen. We hebben het verzoek gekregen om voor deze leerlingen onderwijs te verzorgen. Daarvoor is een aparte klas ingericht binnen de Gomarus waar deze bijna twintig leerlingen grotendeels onderwijs volgens het Oekraïense onderwijssysteem krijgen (online, met begeleiding ter plaatse door Oekraïners (vluchtelingen) en Oekraïense Nederlanders). Een deel van lessen wordt in de reguliere klassen gevolgd. Deze leerlingen worden ondersteund via een buddysysteem. Als school hebben we ook vertalers die de Oekraïners helpen, naast de digitale vertaalhulpen die beschikbaar zijn.

TOETSING EN EXAMINERING

De examinering is in 2022 nog wat anders verlopen dan gebruikelijk, gezien de impact van corona voor de examenkandidaten. Het Centraal Schriftelijk Examen is in twee termijnen afgenomen, afgezien van de herkansingen. Ook was het mogelijk een niet-kernvak te laten vallen (de duimregeling). Ook is het CSPE komen te vervallen. De examenresultaten waren vergelijkbaar met die van de afgelopen jaren: 97% geslaagden. Alleen zowel mavo en havo in Gorinchem hadden een wat lager slagingspercentage dit jaar: beide 95%.

Tegelijk is gewerkt aan de aanbevelingen van het onderzoek van de VO-raad over examinering. De rol en de verantwoordelijkheden van de examencommissie zijn opnieuw onder de loep genomen en beschreven. Bij het schoolexamen is meer focus op het afsluitende karakter. Er is gewerkt aan het vergroten van de schoolspecifieke elementen in het schoolexamen. Conform de wet- en regelgeving is de samenstelling van de examencommissie gewijzigd. De eindverantwoordelijke voor de Gomarus is geen lid meer van genoemde commissie. Daarnaast zijn alle procedures nogmaals gecheckt. Die waren goed en die zijn goed.

MAATSCHAPPELIJKE ASPECTEN VAN HET 'ONDERNEMEN'

Een definitie van de maatschappelijke aspecten van het 'ondernemen' is: het bewust richten van ondernemersactiviteiten op waardecreatie in drie dimensies – people, planet and profit – en daarmee op de bijdrage aan maatschappelijke welvaart op lange termijn.

- People: dit is de kernactiviteit van de Gomarus. Ontwikkeling van leerlingen als voorbereiding op een plaats in gezin, kerk en maatschappij. Ook de ontwikkeling en begeleiding van medewerkers krijgt veel aandacht (professionele leergemeenschappen, PLG's).
- Planet: voor de gebouwen zijn duurzaamheidsmaatregelen getroffen, waarbij de huisvesting in Zaltbommel een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) is. Voor de leerlingen zijn er onderwijskundige projecten om het duurzaamheidsbewustzijn te bevorderen. Daarnaast worden er vanuit de school verschillende goede doelen-projecten gesteund in binnen- en buitenland met intensieve betrokkenheid van leerlingen vanuit de gedachte 'je naaste liefhebben als jezelf'.
- Profit: de school is een non-profitorganisatie met aandacht voor een goede bedrijfsvoering en continuïteit.

SAMENWERKINGSVERBANDEN EN VERBONDEN PARTIJEN

- Landelijk samenwerkingsverband Passend Onderwijs (samen met alle reformatrische V(S)O-scholen).
- Sterk Techniek Onderwijs (STO) met andere VO-scholen in de regio (Gilde Vakcollege Techniek, Omnia College en het Willem van Oranje College).
- Reformatrische Academische Opleidingsschool (RAOS).
- School & Bedrijf (samenwerking tussen VO-scholen, bedrijfsleven en lokale overheden, onder andere het organiseren van Game On, een evenement om basisschoolleerlingen kennis te laten maken met verschillende opleidingen en beroepen).
- Het I-lab, een samenwerking van scholen, bedrijven en overheid om praktijkleren met innovatie in het vaandel te bevorderen.
- De Internationale Schakelklas (ISK) 'De toekomst'. Sinds 2015 is er in Gorinchem een Internationale Schakelklas. Deze is tot stand gekomen door de gezamenlijke inspanningen van de schoolbesturen in Gorinchem in samenwerking met de gemeente Gorinchem. De besturen

zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van het ISK. De stichting OVO is penvoerder. De bezetting van het ISK schommelt tussen de twee- en driehonderd leerlingen, afhankelijk van het aantal nieuwkomers en de bezetting van het AZC. Vanuit het ISK zijn er geen leerlingen ingestroomd in de Gomarus.

ONTWIKKELINGEN BIJ OF IN RELATIE TOT VERBONDEN PARTIJEN, WAARONDER SAMENWERKINGSVERBANDEN

- Samenwerkingsverband: verdere implementatie van Passend Onderwijs; voorkomen van thuiszitters; op weg naar inclusief onderwijs.
- RAOS (continueren reguliere activiteiten).

ONTWIKKELINGEN OP GEBIED VAN ONDERZOEK

Het I-lab is gestart. Een tijdelijk huisvesting is gevonden in het gebouw van het Da Vinci College, direct naast onze school. In de toekomst zal de huisvesting van het I-lab verhuizen naar een schoolgebouw in de directe omgeving van onze school. Inmiddels zijn er een vijftal werkgroepen gestart (pilot). Als Gomarus nemen we aan vier van de vijf werkgroepen deel: Huis van Nu (duurzaamheid), Zorg voor Later (met onder andere inzet van domotica), challenges op locatie (met bedrijfsbezoeken) en dronetechniek (besturingssystematiek). We zien door deze mogelijkheden wel kansen om op termijn de samenwerking tussen de verschillende scholen onderling, maar ook tussen School & Bedrijf, verder te benutten en uit te bouwen. Levensecht leren komt een stapje dichterbij. Vanuit Sterk Techniek Onderwijs (STO) is de werkgroep 'hotspots' ingericht, die ook voornamelijk gericht is op het inbrengen van innovatieve technieken.

Een groep collega's volgt een specifieke opleiding m.b.t. het begeleiden van onderzoek door leerlingen. Het doel van deze ontwikkeling willen we als volgt formuleren:

- er wordt gewerkt aan een gemeenschappelijk begrippenapparaat wat betreft het doen van onderzoek, zodat er een breed gedeeld vakoverstijgend onderzoeksjargon wordt vastgesteld;
- vervolgens moet er een doorlopende leerlijn onderzoeksvaardigheden komen vanaf klas 1 t/m klas 5/6 van havo/vwo;
- ten slotte is het noodzakelijk, om dit bereiken en te implementeren, dat er een professionaliseringstraject komt voor zowel collega's uit de onderbouw als de bovenbouw h/v om onderzoeksprocessen zo goed mogelijk te begeleiden.

3.4 KWALITEITSZORG

Kwaliteitszorg is een integraal onderdeel van de organisatie. De verantwoordelijkheid voor het leveren van kwaliteit ligt bij elke medewerker, maar daarnaast is wel een kwaliteitszorgsysteem nodig om te borgen dat het geleverde onderwijs en de diensten van een blijvend goed niveau zijn. Daarvoor hebben we een kwaliteitshandboek en -systeem waarin procedures zijn beschreven en waarin ook wordt bewaakt dat deze worden uitgevoerd. Ter ondersteuning van kwaliteitszorg is in 2022 een nieuw kwaliteitszorgsysteem (Onspect) aangeschaft dat nu wordt geïmplementeerd, rekening houdend met het gewijzigde toezichtkader.

Landelijk worden door de leden van de netwerkgroep 'Kwaliteit' ervaringen uitgewisseld en visitaties en audits georganiseerd. Leden van de netwerkgroep zijn de kwaliteitscoördinatoren van de reformatorische scholen.

De professionaliseringsslag ten aanzien van het cyclisch sturen zal ook in 2023 en verder met stapjes worden gecontinueerd. Het verbeteren van ons risico- en procesmanagement als voorbeeld is een onderdeel dat in 2023 aandacht krijgt.

De kwaliteitszorgapplicatie 'Onspect' zal qua functionaliteiten verder worden uitgebouwd in de toekomst. Ervaring opdoen met deze nieuwe manier van werken zal nog het hele jaar 2023 gaan vergen. Ook het integreren van de PDCA-cyclus, met bijvoorbeeld de rapportages, in deze applicatie is een onderzoek dat in 2023 wordt uitgevoerd.

3.5 MBO

Een deel van de leerlingen van vmbo-bk kunnen op de Gomarus doorstromen naar het mbo. Vanuit het Hoornbeek College wordt die mogelijkheid geboden binnen de muren van de Gomarus scholengemeenschap. Het betreft dan de vmbo-leerlingen die BWI gevolgd hebben. Zij werken met lesmateriaal van het Hoornbeek. Examinering van de studenten valt ook volledig onder verantwoordelijkheid van het Hoornbeek. De docenten die lesgeven aan deze studenten zijn echter in dienst van de Gomarus. Zij werken dan op basis van detachering voor het Hoornbeek. De Gomarus en het Hoornbeek hebben een overeenkomst getekend waarin verantwoordelijkheden en praktische zaken geregeld zijn. Denk hierbij aan de financiën en het doorrekenen van uren van docenten die lesgeven aan de studenten van het Hoornbeek. De studenten zijn vooral gebaat bij een stuk duidelijkheid en bekendheid. Een belangrijke doelstelling is te zorgen voor een doorlopende leerlijn. Doordat de studenten hun opleiding vervolgen binnen een vertrouwde omgeving, komt dit de resultaten ten goede.

3.6 INTERNATIONALISERING

- Er heeft een grondige bezinning plaatsgevonden. De uitkomst hiervan is dat we doelen vanuit de 'Wet voor burgerschapsonderwijs' meer willen integreren in ons excursiebeleid en internationalisering.
- Een punt van aandacht is het kostenniveau van internationale werkweken en uitwisseling. Gezien de toenemende inflatie is het van belang ervoor te zorgen dat de kosten betaalbaar blijven voor de ouders. Elke leerling krijgt de mogelijkheid om aan de hen aangeboden activiteiten mee te kunnen doen.

4. BEDRIJFSVOERING

4.1 PERSONEELSZAKEN

STRATEGISCH PERSONEELSBELEID

De doelen voor het strategisch HRM-beleid [S-HRM] zijn afgestemd met het SBP. In 2022 is er nog geen aanvang gemaakt met het verder uitwerken van deze doelen. De oorzaak ligt in het feit dat de uitbreiding op de afdeling nog niet ingevuld kon worden. Daarnaast is door persoonlijke omstandigheden bij AXUM de externe begeleiding niet doorgegaan.

WERVING EN SELECTIE

De werving van onderwijsgevend personeel (OP) blijft een voortdurend punt van zorg. Door de steeds krappere wordende arbeidsmarkt en de oplopende kosten van mobiliteit wordt het enerzijds

steeds lastiger om bevoegd en bekwaam personeel te benoemen, maar anderzijds kiest zittend personeel er ook voor om dichterbij huis een baan te zoeken.

Ondanks de samenwerking met de andere reformatorische VO/PO-scholen in het project 'En dan ben je leraar' bleef het moeilijk om bevoegd en bekwaam personeel te vinden. Een aantal vacatures kon worden ingevuld, maar gemiddeld over de verschillende vakgroepen en teams zijn er per week tussen zeventig en tachtig uren vacant. De grootste vacatures zijn te vinden bij de vakgroepen Nederlands en Engels. Kortdurende vacatures die ontstaan door zwangerschapsverlof of wegens langdurige ziekte waren (en zijn) zeer moeilijk te vervullen. Een deel van deze tijdelijke vacatures werd ingevuld met extra inzet van eigen docenten. De rest kon met reductie toch gedeeltelijk les krijgen, maar een deel van de lessen kwam helaas te vervallen.

In het vierde kwartaal zijn ouders en personeel met nieuwsbrieven actiever geïnformeerd over de vacaturetoestand. Dit heeft tot doel om de ouders te informeren waar de lesuitval vandaan komt, maar ook om de ouders te attenderen op een mooie baan in het onderwijs. Een aantal belangstellenden heeft contact opgenomen en er lopen gesprekken over de mogelijkheden om hen op onze school in te zetten.

Ook werd de vacaturetoestand gedeeld met studenten van hogescholen en universiteiten. Hun inzet 'beperkt' zich tot de functie als leswaarnemer, maar hiermee kan toch een gedeelte van de openstaande uren adequaat worden ingevuld. Door goede begeleiding te geven, proberen we deze doelgroep te enthousiasmeren voor het onderwijs.

BEVOEGDHEID EN FUNCTIEMIX

Ten opzichte van voorgaande jaren is het bevoegdheidspercentage iets gedaald: van 81% naar 78%. Met de maand oktober 2022 als uitgangspunt wordt 20% van de lessen gegeven door docenten die zogenaamd benoembaar zijn (zij volgen conform een studieplan de opleiding voor de bevoegdheid). 2% van de lessen waren onbevoegd gegeven.

Twee keer per jaar wordt gekeken hoe de streefcijfers zijn voor de functiemix. Door vertrek of promoties wisselt het percentage frequent. Aan het begin van een nieuw schooljaar geven we met name de LB-docenten de gelegenheid om via hun teamleider te solliciteren naar een LC-functie. Aangezien binnen het functiebeleid is afgesproken dat voor LD-functies de invulling hiervan beleidsrijk ingezet wordt, wordt jaarlijks bekeken welk belangrijk speerpunt binnen het onderwijs een expert nodig heeft. In het afgelopen jaar is er een LD-functie opengesteld met als aandachtsgebied sociale veiligheid. Hieronder volgt een overzicht van de behaalde percentages.

Overzicht cijfers functiemix:

	LB	LC	LD
maatwerkafspraken september 2014	42%	37%	21%
Datum realisatie	LB	LC	LD
1 oktober 2010	56%	30%	14%
1 oktober 2015	43%	33%	24%
1 oktober 2020	52%	34%	14%
1 oktober 2021	51%	34%	15%
1 januari 2022	46%	38%	16%
1 januari 2023	46%	38%	15%

WERKDruk, CONVENANTGELDEN EN AANPASSING NORMJAARTAAK OP

De werkdruk is een blijvend aandachtspunt. Voor het jaar 2022 zijn nog steeds de zogenaamde convenantgelden beschikbaar. In het jaar 2020 zijn in overleg met de Medezeggenschapsraad (MR) afspraken gemaakt over de inzet van deze gelden om de werkdruk te verminderen. De gemaakte afspraken golden ook voor het jaar 2022. De gelden worden besteed voor:

- inzet extra uren voor het mentoraat;
- inzet van leswaarnemers om lesuitval te voorkomen en het aantal uren dat de docenten moeten invallen te verminderen;
- inzet van ouderejaarsleerlingen als surveillant en toezichthouder tijdens pauzes.

Voor het schooljaar 2022-2023 zijn de bovengenoemde afspraken ingezet.

In overleg met de vakbonden en OCW (het zogenaamde onderwijsakkoord) zijn er extra geldelijke middelen beschikbaar gesteld voor individuele en collectieve werkdruk. Aangezien deze middelen aan het eind van het vorige schooljaar (2021-2022) zijn afgesproken, was het niet meer mogelijk om dat in de formatie van het lopende schooljaar nog te verwerken. De meeste plannen voor de individuele en collectieve werkdruk kunnen pas in 2023 worden geëffectueerd. Alleen is in verband met het verlagen van de individuele werkdruk het aantal uren LPB/IKB (Individueel Keuze Budget) verhoogd van 50 uur naar 90 uur voor een voltijdsbenoeming. In 2022 zijn wijzigingen in de normjaartaak afgesproken die de werkdruk voor het OP (verder) moeten verlagen.

Voor het OP is besloten om de normjaartaak op een aantal punten per 1 augustus 2023 te wijzigen:

1. de maximale lestijd voor een voltijd baan gaat van 26 lesuren naar 25 lesuren;
2. de lestijd gaat van 50 minuten naar 45 minuten;
3. de ontwikkeltijd van 50 klokuren wordt in de normjaartaak verwerkt;
4. 80% van de beschikbare 90 uur Individuele Keuzebudget (IKB) wordt in de normjaartaak verwerkt als belangrijk onderdeel van de werkdrukvermindering.

Deze wijzigingen leiden tot:

1. werkdrukvermindering voor collega's;
2. minder contacttijd voor leerlingen;
3. maatwerk voor leerlingen;
4. continuïteit in het rooster;
5. een betaalbaar concept.

Om de noodzakelijke onderwijstijd te borgen, is besloten om verder te gaan met de zogenaamde maatwerkuren.

VERZUIM EN PREVENTIE

In het eerste kwartaal van 2022 konden met een dankbaar hart de restricties en consequenties door de coronapandemie grotendeels opgeheven worden. Er is een sectorplan opgesteld voor het geval de pandemie weer toeslaat.

De zorgen voor een aantal collega's rond corona zijn echter niet minder geworden. Een aantal van hen kampt nog steeds met de gevolgen van long covid. In overleg met behandelaars en de bedrijfsarts re-integreerden deze collega's met kleine stapjes weer naar het arbeidsproces.

Op verschillende wijze werden werkdruk en -last, gezonde levensstijl en (thuis)werkplekken onder de aandacht van het personeel gebracht. Onder andere kon gebruikgemaakt worden van de

zelfhulpmodules van ProLife. In 2022 is de notitie Psychosociale Arbeidsbelasting geschreven. Deze notitie (met de opgestelde acties) wordt in 2023 uitgerold.

ONTSLAG EN (VERVROEGD) PENSIOEN

Elk jaar zijn er wel weer collega's die ontslag nemen of van wie het tijdelijk dienstverband niet wordt verlengd. Daarbij spelen de steeds krupper wordende arbeidsmarkt in het algemeen en de oplopende personeelstekorten op andere scholen in het bijzonder een grote factor in deze arbeidsmarktmobiliteit. Maar ook reistijd en de hoge brandstofkosten zijn factoren die collega's aan het denken zetten om te solliciteren naar vacatures die dichterbij in de buurt zijn.

Als ontslag moet worden gegeven vanuit de werkgever, wordt (waar nodig) gezocht naar een duurzame herplaatsing op de arbeidsmarkt met behulp van een loonbaanbegeleidingstraject. Binnen het strategisch personeelsbeleid proberen we vroegtijdig te anticiperen op de vacatures die ontstaan door pensionering. De focus ligt met name op de 'tekortvakken' en de vakken binnen het eerstegraadslesgebied. Een trend is zichtbaar dat docenten sneller kiezen voor deeltijdwerk (minder lesuren), maar ook om eerder met prepensioen te gaan. Dit maakt het strategisch steeds lastiger om op tijd de kwaliteit en kwantiteit te kunnen waarborgen. Anderzijds zijn er ook energieke, gepensioneerde docenten die willen blijven lesgeven. We maken van hun senioriteit (kennis en ervaring) graag gebruik.

4.2 FACILITAIR

HUISVESTING/INVESTERING

In 2022 is, met subsidie van de overheid, de ventilatie-installatie van het 'gebouw 2000' aangepast. Door deze aanpassing is de luchthoeveelheid én het CO₂-gehalte per lokaal in te regelen. Om energie te besparen, zijn er ook twee warmtepompen geplaatst.

De vloeren van de gymzalen waren toe aan een opknapbeurt en zijn voorzien van een nieuwe rubberen laag; door deze nieuwe laag is het veiliger om er weer op te kunnen sporten.

In een aantal lokalen is de vloerafwerking vervangen; dit zal het komende jaar verdere voortgang krijgen in het 'gebouw 2000'. Naast een nieuw en schoner aanzicht zal het door deze veranderingen voor de schoonmaak tijdwinst opleveren i.v.m. het type vloerafwerking.

Een gedeelte van de toiletten zijn gerenoveerd; met het oog op de hygiëne en waterbesparing is voor een nieuw toiletsysteem gekozen.

DUURZAAMHEID

Het project duurzaamheid heeft nog volop de aandacht binnen onze school. Er is een start gemaakt om gescheiden afval op te halen en er wordt een gedeelte opgehaald door een bedrijf dat gesubsidieerd wordt door de overheid. Daarnaast leveren ook de onder 'huisvesting/investering' genoemde investeringen in de ventilatie en het plaatsen van de warmtepompen een bijdrage aan de verdere verduurzaming van onze school.

VOORUITBLIK

Voor de komende jaren worden er investeringsplannen gemaakt voor de praktijkgebouwen en het 'gebouw 1995' m.b.t. CO₂ en koeling. Dit geldt ook voor de aula en de gymzalen.

Het interieur en de eventuele uitbreiding van de aula zullen dan ook meegenomen worden in deze plannen. Er wordt momenteel onderzocht of voor deze aanpassing nog subsidie te verkrijgen is.

De vier practicumlokalen zullen naar verwachting in 2025 aangepakt worden; deze zijn gedateerd en niet meer functioneel.

5. FINANCIËLE STAND VAN ZAKEN

5.1 TOELICHTING

Het jaar 2022 is opnieuw een jaar met hoge financiële resultaten: in totaal een plus van €1,6 miljoen. Evenals vorig jaar vinden we het belangrijk om ook zicht te hebben op het resultaat zonder de NPO-gelden en de convenantmiddelen. De reden hiervoor is dat deze incidenteel zijn en dat de inkomsten en de uitgaven hiervoor niet parallel lopen. Per saldo gaven die een uitgave van bijna €0,4 miljoen. Met andere woorden, de normale bedrijfsvoering geeft een resultaat van bijna €2,0 miljoen. Hieronder volgt een analyse van het resultaat op de normale bedrijfsvoering. In paragraaf 5.6 en de officiële jaarrekening (Hoofdstuk E Jaarrekening) gaat het over het totaal van alle inkomsten en uitgaven (dus inclusief de extra gelden). Dit wordt gedaan, omdat de overheidsvoorschriften het vereisen.

5.2 TOELICHTING RESULTATEN TEN OPZICHTE VAN BEGROTING

Exclusief inkomsten en uitgaven voor convenantmiddelen en corona subsidies.								
CFI	Omschrijving	2021	2022	1e	2e	3e	4e	Totaal
Code		Werk.	Begroting	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	2022
3 BATEN								
3.1	Rijksbijdragen OCW	17.115	17.653	4.375	4.440	4.902	6.041	19.758
3.2	Overige overheidsbijdragen	285	272	68	77	88	68	300
3.5	Overige Baten	714	759	163	132	231	287	813
TOTALE BATEN		18.114	18.684	4.606	4.649	5.221	6.395	20.871
4 LASTEN								
4.1	Personeelslasten	14.560	14.962	3.583	3.651	3.930	4.107	15.270
4.2	Afschrijvingen	1.353	1.401	339	344	347	299	1.329
4.3	Huisvestingslasten	636	628	167	171	115	213	665
4.4	Overige lasten	1.031	1.361	333	415	295	481	1.524
TOTALE LASTEN		17.580	18.351	4.422	4.581	4.686	5.099	18.788
SALDO BATEN EN LASTEN		533	332	184	68	535	1.296	2.084
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		-144	-142	-38	-35	-34	-20	-128
EXPLOITATIE RESULTAAT		389	190	146	33	500	1.276	1.956
Naast bovenstaand overzicht dat de normale bedrijfsvoering weergeeft zijn er nog de volgende inkomsten/uitgaven die betrekking hebben op de convenantgelden en corona subsidies in het jaar 2022:								
			Inkomsten:	Uitgaven:				
	Convenantgelden		0	91	(Deze zijn in 2019 ontvangen)			
	Ondersteuning examenkandidaten		92	200				
	NPO gelden (basis)		750	927				
	Totaal		842	1.218	Resultaat Convenant en subsidies			-376
Resultaat voor 2022:		1.956	+	-376	=	1.580		

De normale bedrijfsvoering heeft een begroting van €190.000. Het behaalde resultaat is een plus van ruim €1.960.000. Met andere woorden: we deden het bijna €1.800.000 beter dan begroot. Uiteraard zijn er veel gebeurtenissen die dit hebben beïnvloed. Het voert te ver om ze allemaal te noemen. Daarom beperken we ons hier tot de grootste verschillen. In hoofdstuk 'E Jaarrekening', onder model 'MB', staat een uitgebreidere toelichting.

- a. Bij de invoering van het nieuwe bekostigingsstelsel ontvangen we sinds een aantal jaren een compensatie als vereffening voor de lagere opbrengsten. Voor dit jaar was dit ruim €170.000.
- b. De verplichting 'Functiemix' is vrijgevallen, wat een extra inkomst geeft van €470.000 (zie ook 5.6).
- c. Voor de werkdrukverlaging uit het onderwijsakkoord ontvingen we in totaal een bedrag van €590.000. Hiervan is in het afgelopen jaar €260.000 besteed. Een bedrag van €330.000 ging naar het resultaat.
- d. Ook werd vanuit het onderwijsakkoord een extra bedrag van €150.000 ontvangen voor voornamelijk professionalisering. Omdat hiervoor eerst beleid nodig is, is dit bedrag ook bijna volledig ten gunste van het resultaat gekomen.
- e. Van het reformatorisch samenwerkingsverband is een extra bijdrage ontvangen van bijna €200.000. Dit betreft voornamelijk een generiek hogere bijdrage per leerling.
- f. Het aantal fte was per saldo 2,4 lager dan begroot, voornamelijk door langdurige vacatures. De impact is een bedrag van circa €155.000.
- g. Het voordeel van beginnende docenten, met een lager dan gemiddeld salaris, was circa €100.000.

Punt a loopt over enkele jaren af (zie ook 5.3). Punt b is eenmalig, de punten b en c zijn tijdelijk, omdat er plannen worden gemaakt voor besteding op langere termijn. De overige punten lijken een structureel karakter te hebben.

5.3 NIEUW BEKOSTIGINGSSTELSEL

Een tiental jaren geleden is aangekondigd dat het bekostigingsstelsel voor het voortgezet onderwijs eenvoudiger moet. En eenvoudiger betekent ook goedkoper, althans in de ogen van de overheid. Vandaar dat in 2013 al een efficiencykorting is toegepast. Voor onze school is dat een bedrag van €85.000. Vervolgens heeft het bijna tien jaar geduurd voordat deze nieuwe bekostiging daadwerkelijk is ingevoerd. Gedurende deze jaren is de impact voor onze school een aantal keren gewijzigd. Het uiteindelijke resultaat is voor onze school zichtbaar gemaakt in onderstaande tabel. Dit laat voor onze school geen heel mooi beeld zien. Echter we zijn blij dat, op het laatste moment, de 'vergoeding breed aanbod' aan de regeling is toegevoegd, want lange tijd zag het er voor onze school nog veel ongunstiger uit. Behalve het effect van de vereffening waren alle bedragen in de begroting van 2022 opgenomen.

	<u>2013</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Efficiency korting	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000
Generieke korting flankerend beleid	0	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000
Effect vereenvoudiging	0	-217.000	-217.000	-217.000	-217.000	-217.000
Vereffening effect vereenvoudiging	0	173.600	130.200	86.800	43.400	0
<u>Vergoeding breed aanbod</u>	<u>0</u>	<u>235.000</u>	<u>235.000</u>	<u>235.000</u>	<u>235.000</u>	<u>235.000</u>
Totaal effect	-85.000	11.600	-31.800	-75.200	-118.600	-162.000

5.4 SUBSIDIES

Ook het afgelopen jaar zijn weer diverse subsidies ontvangen. Dit laat een nogal wisselend beeld zien over de jaren heen.

- a. Een langlopende subsidie die voor onze school van belang is, is de zogenaamde lerarenbeurs. Hierdoor is het mogelijk om (beginnende) docenten studie-uren toe te kennen in hun

normjaartaak. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het aantal (beginnende) docenten dat een eerste of tweede studie begint.

- b. In het afgelopen jaar ontvingen we opnieuw subsidie om de doorstroom van leerlingen vanuit de mavo naar de havo en/of het mbo te verbeteren. Dit geld wordt ingezet voor extra huiswerkbegeleiding en het inzetten van buddy's, waarbij leerlingen op een individuele wijze worden geholpen om dat stapje extra te zetten dat nodig is om de doorstroming naar het vervolgonderwijs te verbeteren. Ook is verbinding gezocht met mbo-instellingen en wordt gezamenlijk ondersteuning gegeven aan de betreffende leerlingen.
- c. Er zijn bedragen ontvangen voor (eerder) toegekende subsidies voor een betere doorstroming van het PO naar het VO. Bij de ene richten we ons met name op het vak Engels. Op de basisscholen wordt dit geld vooral ingezet voor de scholing van docenten en lesmateriaal. Op onze school worden extra lessen gegeven. Hierbij is er vooral aandacht voor de motivatie om het vak onder de knie te krijgen. Daarnaast is er ook één traject met aandacht voor het vak techniek. Hierbij is vooral gewerkt om de interesse voor de leerlingen voor dit vak te vergroten. Dit is met name gebeurd door het gebruik van lego in combinatie met robots ¹⁾.
- d. Vanuit het reformatorisch samenwerkingsverband (Passend Onderwijs) wordt vier jaar lang een subsidie ontvangen voor hoogbegaafdheid. Het doel hiervan is om extra ondersteuning te kunnen geven aan leerlingen die meer- en/of hoogbegaafd zijn.
- e. Er is subsidie ontvangen voor 'versterking van het techniekonderwijs'. De zogenaamde reparatiegelden ontvingen we tot en met 2019 op voorhand. Vanaf 2020 worden ze (als STO-gelden) per kwartaal achteraf ontvangen op declaratiebasis (zie ook 3.2).
- f. Verder ontvingen we nog een aantal kleinere subsidies, zoals subsidies om voortijdig schoolverlaten te voorkomen, gezonde school enz.

¹⁾ Deze subsidie worden bij binnenkomst verwerkt als 'vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ' (2.4.10.2). Zijn er kosten die betrekking hebben op deze onderwerpen, dan vallen deze bedragen vrij onder 'overige subsidies OCW/EZ' (3.1.2.x), of worden in mindering gebracht op gedane investeringen.

5.5 VERANTWOORDING CONVENANTGELDEN EN CORONASUBSIDIES

Hieronder vindt u op hoofdlijnen de financiële verantwoording van deze gelden. Ook wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel van de ontvangen middelen is besteed en hoeveel van deze middelen nog beschikbaar zijn.

CONVENANTGELDEN

Deze zijn ontvangen in 2019 en bedragen in totaal €277.000. Ze zijn bedoeld als werkdrukverlichting voor docenten. Het was de intentie om deze in te zetten voor extra mentoraat, leswaarnemers en pauzestewards. Daar er in 2020 en 2021 echter ook andere gelden beschikbaar kwamen, waarbij de bestedingsruimte beperkter was dan de convenantgelden, is ervoor gekozen om die eerst in te zetten (zie ook 4.1).

Convenantgelden	2019	2020	2021	2022
Ontvangsten	277.000			
Uitgaven		-18.000	-28.000	-90.986
Saldo	277.000	259.000	231.000	140.014

NPO-GELDEN: BASIS, VBO EN EXTRA ACHTERSTANDEN

Dit is veruit het grootste coronaprogramma dat binnen de school loopt. Het gaat hier om het tweede jaar dat deze gelden beschikbaar zijn. Gelukkig is de oorspronkelijke regeling verruimd in de zin dat we de gelden over een periode van vier jaar kunnen inzetten, waardoor ondersteuningsprogramma's een wat langduriger karakter krijgen. Het feit dat het niet structureel is, maakt wel dat er voorzichtig omgegaan moet worden met het aangaan van langdurige verplichtingen wat betreft personele inzet.

In goed overleg met het werkveld, en binnen de door de overheid aangereikte richtlijnen, wordt een breed scala aan activiteiten ontplooid. Dit varieert van maatwerkuren voor leerlingen die dat nodig hebben door eigen docenten, deskundigheidsbevordering omtrent motivatie en het geven van feedback, huiswerkbegeleiding door twee externe bureaus en de inzet van enkele onderwijsassistenten, tot de aanschaf van extra (digitale) middelen als NUMO (voor Engels, wiskunde en Nederlands) en activiteiten onder leerlingen die het welbevinden en de sociale cohesie bevorderen (zie ook 3.1).

In onderstaande tabel is te zien hoeveel geld voor welke interventies vanuit de menukaart is besteed. Dit betreft de uitgaven voor schooljaar 2021-2022:

	Categorie:	Bedrag in €	%
A	Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkeren	142.070	17%
B	Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	98.070	12%
C	Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	210.344	25%
D	Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	26.212	3%
E	(Extra) inzet van personeel en ondersteuning	290.037	34%
F	Ouderbetrokkenheid en digitale technologie	77.078	9%
	Totaal	843.811	100%

Onderstaand is het overzicht per kalenderjaar van de inkomsten, uitgaven en het saldo dat nog resteert.

	2019	2020	2021	2022
<u>NPO gelden basis + extra vbo + achterstanden</u>				
Ontvangsten			1.247.364	749.601
Uitgaven			-212.803	-926.624
<u>Nog te plannen uitgaven</u>				
Saldo	0	0	1.034.562	857.539

NPO-ONDERSTEUNING EXAMENKANDIDATEN

Deze gelden zijn ontvangen vanwege de mogelijkheid om in een extra tijdvak examen af te leggen. Docenten die vanwege het lesgeven in examenklassen daarbij betrokken zijn geweest, hebben een extra uitkering ontvangen. Daarnaast is het restant ten goede gekomen aan het gehele personeel.

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
<i>NPO ondersteuning examenkandidaten</i>				
Ontvangsten			91.364	92.052
Uitgaven				-200.117
Saldo	0	0	91.364	-16.701

SAMENVATTING

Als we bovenstaande cijfers samenvatten, komen we tot de conclusie dat er ultimo 2022 een bedrag in de algemene reserve is opgenomen van €996.189. Deze middelen kunnen de komende jaren worden besteed om achterstanden weg te werken. Overigens verwachten we in het jaar 2023 nog een bedrag van €900.000 te ontvangen. Dit bedrag is bedoeld voor de maanden januari tot en met juli van het schooljaar 2022-2023.

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Totaal				
Totaal inkomsten	277.000	90.000	1.551.065	841.653
Totaal uitgaven	0	-31.000	-514.803	-1.217.727
Saldo	277.000	59.000	1.036.263	-376.074
Saldo cumulatief	277.000	336.000	1.372.263	996.189

5.6 OVERIGE ONTWIKKELINGEN

FUNCTIEMIX

Om het imago van het leraarschap te verbeteren en de relatieve achterstand ten opzichte van het bedrijfsleven te verkleinen, is in 2008 door de overheid een meerjarig initiatief ontplooid om een groot aantal docenten een hogere functie te geven. Er zijn streefcijfers opgesteld waaraan een school moet voldoen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen scholen in de Randstad en scholen daarbuiten. Daar onze school in Gorinchem nog juist binnen de Randstadregio ligt, zijn de doelen hoger dan voor scholen buiten deze regio. Hiervoor wordt ook meer geld ontvangen. In 2014 is een tool ter beschikking gekomen waarmee de scholen kunnen berekenen in hoeverre de ontvangen en toegezegde gelden voldoende zijn om de doelen te behalen. Onze school komt uit op een haalbaarheidspercentage van circa 61%. Dat wil zeggen dat de toegezegde middelen slechts 61% van de uitgaven zullen dekken. Vandaar dat volgens de regels een aanpassing van de doelstelling heeft plaatsgevonden naar 61%. Tot en met 2014 ontvingen we elk jaar meer geld voor de functiemix dan er uitgaven waren. Tot eind 2021 werd dit overschot verantwoord onder de post kortlopende schulden. Eind 2022 is (op advies van de accountant) het bedrag toegevoegd aan de algemene reserve. De motivatie hiervoor is dat we al enkele jaren de streefcijfers benaderen, waarbij de inkomsten en uitgaven redelijk in evenwicht zijn. Daarnaast kan het bedrag aan inkomsten niet officieel worden vastgesteld, terwijl de regels om niet-geoormerkte gelden als passiva op te nemen steeds strenger worden.

5.7 FINANCIËLE POSITIE

De financiële kengetallen (ratio's) zijn bedoeld als indicator voor hoe de school ervoor staat en om eenvoudig te kunnen vergelijken met andere scholen. Helaas wordt in het sectorgemiddelde geen rekening gehouden met doordecentralisatie. Vergelijking van onze kengetallen met landelijke cijfers is in een aantal gevallen dan ook minder relevant. In de loop van 2020 is een bedrag van €1.250.000 vanuit de Stichting VB als private reserve aan het vermogen toegevoegd. Waar dit relevant is, zijn de kengetallen dan ook gesplitst in kengetallen gebaseerd op het publieke vermogen en kengetallen gebaseerd op het totale vermogen. Onderstaande kengetallen zijn inclusief de inkomsten en uitgaven van de convenantgelden en de coronasubsidies. De Signaleringsgrens is de grens waar de inspectie op let. Komt men buiten de grenswaarden, dan zal de inspectie om opheldering vragen.

FINANCIËLE KENGETALLEN

		Signaleringsgrens		2021 sector gemiddelde	
			2022	2021	
Solvabiliteit 1	Publiek	-	45%	38%	48%
	Totaal		48%	43%	
Solvabiliteit 2	Publiek	< 30%	51%	44%	63%
	Totaal		55%	48%	
Liquiditeit	Publiek	< 0,75	2,8	1,9	2,2
	Totaal		3,5	2,4	
Rentabiliteit	Publiek	3 jaar < 0%	7,3%	7,6%	4,8%
	Totaal		7,3%	7,6%	
Normatief vermogen	Publiek	> € 11.250.198	€ 7.976.974	€ 6.391.898	
Idem als % van de inkomsten	Publiek		36,7%	32,4%	
Theoretisch benodigd weerstandsvermogen	Totaal		€ 1.026.162	€ 910.007	
Beschikbaar weerstandsvermogen	Totaal		€ 9.221.228	€ 7.641.815	
Ratio weerstandsvermogen	Totaal		9,0	8,4	
Beschikbaar weerstandsvermogen %	Totaal		42,5%	38,7%	
Kapitalisatiefactor	Publiek	> 35%	39%	36%	42%

SOLVABILITEIT 1

Het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Daar het balanstotaal is toegenomen met het gebouw in Zaltbommel, is deze ratio niet meer vergelijkbaar met het landelijke cijfer.

SOLVABILITEIT 2

Het eigen vermogen en de voorzieningen als percentage van het balanstotaal.

Daar het balanstotaal is toegenomen met het gebouw in Zaltbommel, is deze ratio niet meer vergelijkbaar met het landelijke cijfer.

LIQUIDITEIT (CURRENT RATIO)

De vlottende activa in verhouding tot de kortlopende schulden.

Door dit cijfer wordt getoond in hoeverre een organisatie aan zijn kortetermijnverplichtingen kan voldoen. In de nieuwe vermogensvisie is afgesproken dat deze moet liggen tussen de 1,0 en de 1,5. Op dit moment zitten we hier ruimschoots boven. Wel moet hierbij bedacht worden dat er per einde 2022 nog 1 miljoen extra in de liquide middelen zit ten gevolge van de coronasubsidies. Zonder dit bedrag zou deze ratio in 2022 uitkomen op 2,3.

RENTABILITEIT

De verhouding tussen het resultaat en de totale inkomsten.

In dit cijfer wordt de winstgevendheid uitgedrukt. De overheid ziet hier graag een marge van 0-5% en wordt ongerust als het kengetal meer dan drie jaar negatief is. Het hangt echter sterk af van de uitgangspositie om vast te stellen wat het streefpercentage moet zijn.

NORMATIEF VERMOGEN

Het totaal van $(0,5 \times \text{aanschafwaarde gebouwen} \times 1,27) + (\text{boekwaarde overige Materiële Vaste Activa}) + (0,5 \times \text{totale baten})$.

Indien het eigen vermogen hoger is dan het normatief vermogen, is dit het signaal dat er mogelijk sprake is van bovenmatig eigen vermogen.

THEORETISCH BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN

De som van de individueel gekwantificeerde risico's gekwadrateerd en daar vervolgens de wortel van.

Dit is het vermogen dat theoretisch beschikbaar moet zijn om de risico's die de school loopt, op te kunnen vangen (zie ook 5.8).

BESCHIKBAAR WEERSTANDSVERMOGEN

Het eigen vermogen.

Het vermogen dat beschikbaar is om de risico's die de school loopt, op te kunnen vangen.

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

Het beschikbare eigen vermogen gedeeld door het theoretisch benodigde weerstandsvermogen.

Interne richtlijn van onze school is dat deze ratio niet onder de 1,2 of niet boven de 1,7 mag komen.

Op dit moment zitten we daar fors boven. Dit komt vanwege het bedrag aan coronasubsidies dat nog niet is uitgegeven, de toevoeging vanwege de stelselwijziging groot onderhoud en doordat ook het bedrag privaat vermogen hierin is opgenomen (zie ook 5.8).

ANALYSE BALANSPOSTEN

De (overige) balansposten laten over het algemeen geen grote wijzigingen zien. De MVA is licht gestegen in verband met de investering in het nieuwe ventilatiesysteem. Daarnaast zijn ook de vorderingen gestegen, dat is echter mede het gevolg ervan dat deze het afgelopen jaar lager waren, omdat er geen excursies waren gefactureerd aan de ouders vanwege de coronasituatie. Een uitgebreidere toelichting hierop staat in de jaarrekening.

ANALYSE KASSTROMEN

In 2022 is de liquiditeit verder toegenomen door met name het positieve resultaat op de exploitatie.

TREASURY MANAGEMENT

In 2016 is de nieuwe 'Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670), houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016)' uitgekomen. Het treasurystatuut van de Gomarus is in het najaar van 2016 hierop aangepast. In de dagelijkse praktijk wordt hier uitvoering aan gegeven door de overtollige gelden te plaatsen op 'risicomijdende' (spaar)rekeningen. Ook de

lening die is afgesloten voor de financiering van het schoolgebouw in Zaltbommel (doordecentralisatie) is afgesloten in lijn met dit statuut. Overigens is voor deze lening een garantie afgegeven door de gemeente Zaltbommel.

5.8 BESTEMMING RESULTAAT

Het resultaat over de publieke activiteiten van 2022 is toegevoegd aan de publieke algemene reserve. Zoals blijkt uit bovengenoemde cijfers is het vermogen groter dan benoemd in de vermogensvisie. Uit de meerjareninvesteringsbegroting blijkt dat er de komende jaren fors geïnvesteerd moet gaan worden, voornamelijk in groot onderhoud. Het hogere vermogen op dit moment is dan ook alleszins gerechtvaardigd.

B. CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

A. ALGEMEEN

PROCES VAN BEGROTEN

Om de continuïteit op de langere termijn te borgen, zijn we al vele jaren gewend een begroting en een meerjarenraming op te stellen. Dit betreft altijd het komende jaar tot in detail (begroting) en de volgende vier jaren op hoofdlijnen (raming). Om tot deze begroting/meerjarenraming te komen, wordt eerst gekeken naar de leerlingenprognose voor de komende jaren. Deze leerlingenprognose wordt gebruikt om zowel de verwachte inkomsten als de benodigde formatie te berekenen. Deze formatie bepaalt uiteindelijk de hoogte van de salariskosten, die vaak 80% van de totale uitgaven zijn. Ten slotte worden ook de overige inkomsten en uitgaven berekend. Dit gebeurt op basis van het afgelopen jaar, het lopende jaar, aangevuld met bekende wijzigingen in de toekomst. In de toelichting die wordt geschreven bij het begrotingsdocument wordt aangegeven wat de uitgangspunten en de randvoorwaarden zijn die hebben geleid tot de desbetreffende begroting.

BEGROTING/MEERJARENRAMING 2023-2027

Tijdens het opstellen van de begroting voor het jaar 2023 zijn we uitgegaan van een tekort op de normale bedrijfsvoering van €120.000.

In het algemeen kan worden gesteld dat de meerjarenraming (2024-2027) wordt opgesteld zonder rekening te houden met de inflatie. Uitgangspunt is de verwachting dat de inflatie aan de kostenkant zal worden gecompenseerd door een inflatiecorrectie aan de inkomstenkant, al moet wel worden bedacht dat dit geen automatisme is. Voor een meer gedetailleerde uitwerking van de begroting/meerjarenraming verwijzen wij naar ons document 'Begroting 2023; Meerjarenraming 2024-2027'.

DE BEGROTING/MEERJARENRAMING IN CIJFERS

Omdat in de officiële begroting voornamelijk de ontwikkeling is beschreven van de 'normale' begroting, volstaan we hier met de cijfers van de 'officiële' begroting, dus inclusief de inkomsten en uitgaven van de convenantgelden en de coronasubsidies.

A1 KENGETALLEN

Kengetal (stand 31/12)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Personele bezetting in FTE						
- Management/directie *	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
- Onderwijzend personeel	152,1	159,8	158,7	156,5	155,2	155,4
- Overige medewerkers	24,2	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8
Totaal	182,2	190,5	189,4	187,2	185,9	186,1
Leerlingenaantal **	1815	1838	1819	1781	1759	1763
* Dit is inclusief het CvB (1,0 fte) en het secretariaat (1,9 fte)						
** Exclusief MBO leerlingen						

Om te komen tot de prognose van de leerlingen wordt gebruikgemaakt van de bekende populatie op de basisscholen waarvan wij historisch gezien de meeste leerlingen betrekken. Op basis van de instroom van de laatste drie jaren berekenen we wat ons aandeel van die leerlingen zal zijn. De personele bezetting van management, directie en overige medewerkers is op korte termijn niet afhankelijk van het leerlingenaantal – in tegenstelling tot het onderwijzend personeel. Hoewel uiteraard niet een-op-een, toch is de relatie tussen het leerlingenaantal en het aantal docenten vrij hoog. Daarnaast wordt gekeken of er binnen de organisatie uren nodig zijn voor bepaalde projecten of dat er projecten kunnen worden beëindigd, zodat de uren weer vrijvallen.

A2 BALANS 2022 - 2027

1	Activa	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
	<u>Vaste activa</u>						
1.1	Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
1.2	Materiële vaste activa	12.401.909	11.922.909	12.160.534	13.176.409	12.499.534	12.304.159
1.3	Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
	Totaal vaste activa	12.401.909	11.922.909	12.160.534	13.176.409	12.499.534	12.304.159
	<u>Vlottende activa</u>						
1.4	Vorraden	0	0	0	0	0	0
1.5	Vorderingen	582.382	582.382	582.382	582.382	582.382	582.382
1.6	Effecten	0	0	0	0	0	0
1.7	Liquide middelen	6.083.345	5.973.595	4.431.970	2.506.095	2.549.970	2.151.345
	Totaal vlottende activa	6.665.727	6.555.977	5.014.352	3.088.477	3.132.352	2.733.727
	Totaal activa	19.067.636	18.478.886	17.174.886	16.264.886	15.631.886	15.037.886
2	Passiva	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.1	Eigen vermogen	9.221.228	9.028.228	8.239.228	7.599.228	7.233.228	6.905.228
2.2	Voorzieningen	1.179.729	951.979	628.979	583.979	583.979	583.979
2.3	Langlopende schulden	6.762.440	6.732.440	6.681.440	6.600.440	6.479.440	6.362.440
2.4	Kortlopende schulden	1.904.239	1.766.239	1.625.239	1.481.239	1.335.239	1.186.239
	Totaal passiva	19.067.636	18.478.886	17.174.886	16.264.886	15.631.886	15.037.886

TOELICHTING BIJ POST: MATERIËLE VASTE ACTIVA

De prognose hiervan is gebaseerd op de investeringsbegroting en het meerjarenonderhoudsplan, zoals die zijn vastgesteld in de begroting/meerjarenraming. Voor het jaar 2023 staan er betrekkelijk weinig investeringen gepland. De jaren daarna zal dit wel fors toenemen. Gezien de aanvragen zal het zelfs niet mogelijk zijn om deze allen te honoreren en zal er een goede planning gemaakt moeten worden.

TOELICHTING BIJ POST: VORDERINGEN

De verwachting is dat de vorderingen in de toekomst weinig zullen fluctueren.

TOELICHTING BIJ POST: LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zullen de komende jaren gaan dalen. Enerzijds door de afbouw van de NPO-subsidies en anderzijds door de investeringen die verwacht worden voor met name groot onderhoud.

TOELICHTING BIJ POST: EIGEN VERMOGEN

De exploitatieresultaten worden in de betreffende jaren toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve.

TOELICHTING BIJ POST: VOORZIENINGEN

Deze voorzieningen betreffen nu alleen nog de personeelsvoorzieningen. Met de gewijzigde LPB/IKB-regeling is het de verwachting dat deze voorziening de komende jaren sneller zal worden afgebouwd.

TOELICHTING BIJ POST: LANGLOPENDE SCHULDEN

Dit betreft de lening met de BNG die is afgesloten ter financiering van ons gebouw in Zaltbommel (doordecentralisatie). Deze lening wordt over een periode van veertig jaar annuïtair afgelost.

TOELICHTING BIJ POST: KORTLOPENDE SCHULDEN

Bij het opstellen van de begroting gingen we ervan uit dat deze de komende jaren lager zal worden, doordat per saldo meer geld uit het fonds voor de functiemix zal worden betaald dan er binnenkomt (zie ook 5.6).

A2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022 - 2027

Baten		2022	2023	2024	2025	2026	2027
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1	Rijksbijdragen	20.599.761	20.075.000	19.287.000	19.005.000	18.562.000	18.371.000
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	299.939	282.000	282.000	282.000	282.000	282.000
3.5	Overige baten	<u>813.370</u>	<u>676.000</u>	<u>671.000</u>	<u>671.000</u>	<u>671.000</u>	<u>671.000</u>
	Totaal baten	21.713.070	21.033.000	20.240.000	19.958.000	19.515.000	19.324.000
Lasten		2022	2023	2024	2025	2026	2027
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1	Personeelslasten	15.954.439	16.992.000	17.039.000	16.665.000	16.089.000	15.843.000
4.2	Afschrijvingen	1.328.967	1.343.000	1.438.000	1.514.000	1.491.000	1.505.000
4.3	Huisvestingslasten	664.591	776.000	746.000	746.000	746.000	746.000
4.4	Overige lasten	<u>2.057.567</u>	<u>1.981.000</u>	<u>1.675.000</u>	<u>1.545.000</u>	<u>1.430.000</u>	<u>1.435.000</u>
	Totaal lasten	20.005.564	21.092.000	20.898.000	20.470.000	19.756.000	19.529.000
	Saldo baten en lasten	1.707.506	-59.000	-658.000	-512.000	-241.000	-205.000
5.1	Financiële baten	8.261	0	0	0	0	0
5.5	Financiële lasten	-136.354	-134.000	-131.000	-128.000	-125.000	-123.000
	Totaal resultaat	<u>1.579.413</u>	<u>-193.000</u>	<u>-789.000</u>	<u>-640.000</u>	<u>-366.000</u>	<u>-328.000</u>

TOELICHTING BIJ POST: RIJKSBIJDRAGEN

De Rijksbijdragen zijn berekend met behulp van de leerlingenprognose. Daarnaast is rekening gehouden met de bekende gegevens van subsidies en dergelijke. In het jaar 2023 verwachten we nog een extra bijdrage voor de Oekraïense leerlingen; vanaf 2024 zullen ze, volgens de huidige regelgeving, worden meegeteld als 'gewone' leerlingen.

TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

Vanaf 2019 ontvangen we van de gemeente Zaltbommel de bedragen voor de huisvesting in Zaltbommel. Daarnaast verstrekt de gemeente Zaltbommel incidenteel middelen voor ad-hocprojecten.

TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE BATEN

Deze baten fluctueren over de jaren heen, omdat er regelmatig (nieuwe) subsidies binnenkomen of bestaande subsidies vervallen. Niet altijd is er een directe relatie met de kosten. In de meerjarenraming trekken we in het algemeen het gemiddelde van de afgelopen drie jaren door naar de toekomst. De lagere baten wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere bijdragen van het Hoornbeek College door het teruglopend aantal mbo-studenten. Daarnaast zijn er in 2022 een aantal eenmalige bijdragen ontvangen.

TOELICHTING BIJ POST: PERSONEELSLASTEN

Deze post wordt berekend op basis van het formatieplan en de lopende cao. Vervolgens wordt in elk jaar de periodiek van augustus toegevoegd. Daarnaast wordt gekeken naar de meer incidentele vormen van belonen als overuren, kosten van de functiemix, toe- of afname van taakuren enz., om zo tot een totaalbedrag van deze kosten te komen.

TOELICHTING BIJ POST: AFSCHRIJVINGEN

Deze wordt berekend op basis van de investeringsbegroting. De fluctuaties worden voornamelijk veroorzaakt door de aankoopcycli van ICT, boeken en het geactiveerde onderhoud.

TOELICHTING BIJ POST: HUISVESTINGSLASTEN

We verwachten het komende jaar een stijging van de kosten, vooral omdat we zien dat de prijzen als gevolg van inflatie fors zijn gestegen. Ook zullen er in 2023 een aantal onderzoeken moeten plaatsvinden naar verwachte grote investeringen in de jaren daarna.

TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE LASTEN

De overige lasten zullen de komende jaren dalen vanwege het wegvallen van de kosten n.a.v. de coronasubsidie.

TOELICHTING BIJ POST: FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Bij het opstellen van de begroting werd er nog geen creditrente vergoed. Vandaar dat deze in de meerjarenraming op €0 is gezet. De rentekosten op de lening voor Zaltbommel worden door de jaren heen lager vanwege het annuïtaire karakter van deze lening.

AANWEZIGHEID EN WERKING INTERNE RISICOBEBEERSINGS- EN CONTROLESYSTEEM

ALGEMEEN

Vorig jaar is gewerkt aan het optimaliseren van de beleidscyclus. Het nieuwe SBP, dat vorig jaar is opgesteld, geeft tien strategische thema's weer waar we de komende vier jaar nadrukkelijk aan willen werken. In het Directieplan 2022-2023 zijn vervolgens acht strategische thema's geselecteerd en voorzien van jaardoelstellingen (KPI's). De team- en afdelingsplannen geven vervolgens een uitwerking van het Directieplan op activiteitsniveau. Aansluitend worden de begroting en meerjarenraming opgesteld, nadat het Directieplan en de team- en afdelingsplannen zijn vastgesteld. Deze worden uiteindelijk in december goedgekeurd door de RvT.

Ook de verantwoordingscyclus is steviger ingericht. Op basis van de team- en afdelingsplannen wordt halverwege het schooljaar een tussenrapportage opgesteld. Deze vormt de bouwstenen voor de tussenrapportage van het Directieplan op tactisch niveau. Op deze manier krijgt het CvB een integraal beeld van de voortgang op de strategische thema's en kan er eventueel worden bijgestuurd. Per kwartaal wordt ook gerapporteerd over de financiële ontwikkelingen en per maand is er een rapportage over de ontwikkeling van de formatie en de liquiditeit. In mei wordt het financiële jaarverslag als onderdeel van het bestuursverslag opgeleverd.

Het SBP is ook de basis voor de rapportages aan de RvT. In de maand oktober wordt gerapporteerd over de onderwijskundige praktijk, in het voorjaar wordt verslag gedaan over de ontwikkelingen wat betreft 'Personeel en Organisatie'.

RISICOANALYSE

Het doel van een risicoanalyse is om de besturing van de school te verbeteren. De leiding staat jaarlijks expliciet stil bij de risicoanalyse. Dit geeft bewustwording en bevordert het scenario-denken. Bij deze risico's behoort de vraag: wat doen we met dit risico? Accepteren we het risico zonder meer, of nemen we maatregelen om het risico te beheersen?

Ieder jaar wordt de risicoanalyse geüpdatet ten behoeve van de begroting. Deze actualisatie is ingebed in de planningscyclus en de financiële consequenties, voortkomend uit de risicoanalyse, worden meegenomen in de begroting. In 2022 is de actualisatie breder aangepakt binnen onze school. Met de betrokken afdelingshoofden en met de kwaliteitszorgadviseurs zijn de onderwerpen beoordeeld en aangepast.

Naast de liquiditeitsratio heeft ook de risicoanalyse een financiële vertaling naar het weerstandsvermogen. De school dient een weerstandsvermogen aan te houden voor het kunnen incasseren van gebeurtenissen die voortvloeien uit de risico's. Het totaal van de risicoanalyse is een bedrag van €1.026.000. Besloten is om een weerstandsvermogen aan te houden van tussen 1,2 en 1,7 maal de uitkomst van het totaal van de risicoanalyse. Met andere woorden, er moet gestuurd worden om het weerstandsvermogen te houden tussen €1.200.000 en €1.700.000. Echter, is de bovengrens van de liquiditeitsratio hoger, dan geldt deze laatste als grens.

INTERNE BEHEERSING

De interne risicobehersing- en controlesystemen worden regelmatig geëvalueerd en vorig jaar is een verbeteringslag doorgevoerd. Het systeem van interne beheersing biedt natuurlijk geen absolute

zekerheid, maar door het systematisch doorlopen van de PDCA-cyclus verwachten we dat de interne hygiëne, het zelfcorrigerend gedrag, geborgd blijft. Tot op heden zijn er geen indicaties dat de opzet en werking van deze systemen niet adequaat zijn.

Steeds belangrijker m.b.t. de interne beheersing wordt het onderdeel Informatiebeveiliging of Cyber Security. Jaarlijks laten we de beveiliging van onze systemen door een externe partij controleren, de zogenaamde PEN-tests. Ook de autorisaties, de toegangsbeveiliging en het omgaan met privacygevoelige data worden gecontroleerd. Tekortkomingen worden zo snel mogelijk verholpen; ons algemene ICT-beveiligingsniveau kan worden getypeerd als 'gemiddeld'. Om ons basisbeveiligingsniveau te verhogen, hebben we vorig jaar het zogenaamde 'Two-Factor-Authenticatie' ingevoerd. Vanuit de overheid worden plannen gemaakt om voor de VO-scholen het algehele Cyber Security-niveau te verhogen, te beginnen met een set aan gezamenlijke basisbeveiligingsnormen. Op onderdelen zal een gezamenlijke aanpak – bovenschools – door overheid en de VO-scholen noodzakelijk zijn. Op andere onderdelen zullen scholen zelf de nodige investeringen moeten plegen. Wij verwachten dat er in de loop van 2023 duidelijkheid komt op dit gebied. Vanuit OCW zal namelijk ook geld beschikbaar moeten komen voor de nodige investeringen op het gebied van Cyber Security.

Sinds 2017 registreren we alle incidenten. Alle relevante incidenten worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. In 2022 zijn er geen meldingsplichtige incidenten geweest.

BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

De risico's die het behalen van de doelstellingen in de weg staan, zijn gestructureerd in beeld gebracht. Om het overzicht van de belangrijkste 'gevaren' van de school te bewaken, zijn de grootste risico's met beheersmaatregelen gepresenteerd aan directie en CvB. Deze zijn door CvB en directie vastgesteld en in de RvT goedgekeurd.

Uit deze risicoanalyse blijkt dat er drie risico's worden aangemerkt, waarbij zowel de kans dat het zich voordoet en het belang voor onze school 'groot' kunnen worden genoemd.

- a. Het eerste risico benoemt het steeds nijpender wordende risico van onvoldoende gekwalificeerd personeel dat past bij de identiteit van onze school. Onder regie van de afdeling P&O en in samenwerking met andere reformatorische scholen zijn initiatieven ontwikkeld om dit landelijke thema aan te pakken. Daarnaast is binnen onze school samen met de afdeling Communicatie en PR een actieplan opgesteld; dit plan is in uitvoering.
- b. Een tweede risico zien we in een onverwachte stijging van langdurig ziekteverzuim (bijv. corona, long covid). In de afgelopen jaren hebben wij met dit reële scenario te kampen gehad. Een geactualiseerd draaiboek is door de afdeling P&O opgesteld als voorbereiding op het manifest worden van dit risico.
- c. Het derde risico betreft nog steeds de tegenvallende resultaten van het vak Engels. Deze zijn al vele jaren een punt van zorg. Vorig jaar is een gedegen analyse gemaakt van de problematiek en er is een stevig plan van aanpak opgesteld door de vakgroep. Zij worden gemonitord door de directeur onderwijs (vakgroepen & leerlingenzorg) op de voortgang en de effecten hiervan. Voor havo en vwo zijn de resultaten ondertussen op niveau. Voor mavo en vmbo zijn de gewenste resultaten nog niet bereikt.

INLEIDING

De Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem (hierna: de Stichting) houdt de Gomarus scholengemeenschap in stand. De Stichting heeft gekozen voor een organieke scheiding tussen de functies van bestuur en intern toezicht. Een eenhoofdig College van Bestuur (CvB) bestuurt de Stichting. De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het bestuur en de algemene gang van zaken. Deze constructie is vastgelegd in de statuten van de Stichting, het Reglement Bestuur van de Stichting en het Reglement Toezicht van de Stichting.

Op grond van de statuten van de Stichting (art. 13, lid 9) verantwoordt de RvT de uitoefening van zijn bevoegdheden en functies jaarlijks in een jaarrapportage aan het bestuur van de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem (hierna: VB). Dit verslag van de RvT wordt toegevoegd aan het jaarverslag van de Stichting. Een afvaardiging van de RvT bespreekt het jaarverslag met het VB.

Artikel 20 van het gewijzigde Reglement Toezicht van de Stichting bepaalt dat de RvT jaarlijks verantwoording aflegt door middel van een schriftelijk verslag, dat toegevoegd wordt aan het jaarverslag van de Stichting. In dit verslag dient de RvT te vermelden:

- a. de samenstelling van de RvT en de wijzigingen daarin, met namen, leeftijd, beroep en voor de onderwijsinstelling van belang zijnde nevenfuncties van de leden;
- b. de positie die de leden van de RvT innemen op het rooster van aftreden (eerste benoeming, herbenoeming en datum van aftreden);
- c. de beoordeling van de doelrealisatie;
- d. de door de RvT verrichte werkzaamheden, waaronder kernpunten van de aan de orde gekomen zijnde onderwerpen;
- e. de kwaliteit en de deskundigheidsbevordering van de RvT;
- f. zijn honorering.

Met dit verslag geeft de RvT uitvoering aan deze verplichting. In dit verslag wordt de volgorde uit artikel 20 van het Reglement Toezicht gevolgd, waarbij ook het inhoudelijke functioneren van de RvT aan bod komt. Voor deze verantwoording zijn eveneens de wettelijke voorschriften van belang (art. 3.3 Wet op het voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020)), die tevens het naleven van de code goed bestuur vermelden (lid 2, onderdeel b). De VO-raad stelde in 2019 een nieuwe 'Code Goed Onderwijsbestuur VO' vast. Deze code beschrijft principes en goede praktijken van bestuur en intern toezicht. Het bestuur en de raad van toezicht dienen deze principes en praktijken toe te passen en uit te leggen. Waar nodig zal dit verslag daarom verwijzen naar deze principes en praktijken.

Het jaar 2022 was veelbewogen. De effecten van de coronajaren kwamen dit jaar duidelijk aan het licht. Veel leerlingen hebben moeite om het gewone ritme en leerproces weer op te pakken en dat vraagt ook van het personeel extra inspanning. Daarnaast bleef de landelijke aandacht voor de Gomarus voortduren, als nasleep van het artikel in NRC van 26 maart 2021. Na het inspectierapport in 2021 is binnen de scholen hard gewerkt aan de verbeteropdrachten en een goede cultuur. Daarvoor spreekt de RvT op deze plaats graag zijn grote waardering uit richting al het personeel en het CvB. De RvT was verheugd om te vernemen dat de inspectie dit verslagjaar in het

vervolgonderzoek constateerde dat de Gomarus aan de herstelopdrachten heeft voldaan en dat het reguliere toezicht weer van toepassing is. Helaas was hiermee de zaak nog niet afgerond, omdat het Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek instelde en over de beslissing om niet te vervolgen een klacht bij het Gerechtshof werd ingediend. De rechter stelde echter vast dat de school volgens de inspectie voldoet aan de wettelijke eisen en dat de school in de afgelopen jaren het nodige te verduren heeft gehad door het toezicht en alle aandacht in media en politiek. De klacht werd afgewezen. In dit alles willen we Gods goede hand opmerken, die ons ondanks onze menselijke beperkingen en tekortkomingen blijft dragen en geleiden. Het afronden van de juridische procedures biedt weer de ruimte om de aandacht volledig op het onderwijs te richten. De RvT wil blijvend bijdragen aan Bijbels gefundeerd, toekomstbestendig onderwijs binnen een veilige en stimulerende omgeving voor personeel en leerlingen. De RvT verwoordt hier graag de dank aan de Heere onze God voor alles wat Hij ons in dit jaar gegeven heeft.

A. SAMENSTELLING RVT EN WIJZIGINGEN DAARIN

De RvT heeft in dit verslagjaar afscheid genomen van vicevoorzitter Piet van Hartingsveldt. We zijn dankbaar voor zijn inzet gedurende vele jaren. De RvT is verheugd dat de vacature meteen is ingevuld door het toetreden van Ruud Eits. Zijn aanwezigheid betekent een waardevolle toevoeging aan het profiel van de RvT, onder meer vanwege zijn achtergrond in het bedrijfsleven. Met zijn deelname waarborgt de RvT de aanwezigheid van voldoende expertise, ervaring en diversiteit in de eigen geleding (Code VO, praktijk 7). E.J. Nieuwenhuis vervult op dit moment de functie van vicevoorzitter.

Op 31 december 2022 hadden de volgende leden zitting in de RvT:

Voorzitter: L. van Bruchem.

Geboortedatum: 19-10-1968.

Beroep: CTO and Director Business Development, Paradigm Group B.V.

Nevenfuncties:

1. Politiek adviseur en projectleider Woord en Daad (werkgebied West-Afrika) (bezoldigd);
2. Fractievoorzitter SGP-fractie gemeenteraad West Betuwe (bezoldigd);
3. Voorzitter Stichting Leidsche Hoeven, Tricht (onbezoldigd).

Portefeuille: remuneratiecommissie.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

Secretaris: G. Leertouwer.

Geboortedatum: 1-4-1985.

Beroep: beleidsmedewerker SGP-fractie Tweede Kamer.

Nevenfuncties:

1. kerkenraadslid van de Hervormde wijkgemeente 2 te Dordrecht (onbezoldigd);
2. bestuurslid Stichting bijzondere leerstoelen onderwijsrecht (onbezoldigd);
3. redactielid De Waarheidsvriend (onbezoldigd).

Portefeuille: juridisch, specialisatie onderwijs.

Kerkgenootschap: Protestantse Kerk in Nederland (Gereformeerde Bond).

Overige leden:

J.S. Breedveld.

Geboortedatum: 16-1-1963.

Beroep: ondernemer.

Nevenfuncties:

1. voorzitter kerkvoogdij Hersteld Hervormde Gemeente Barendrecht (onbezoldigd);
2. bestuurslid Plaatselijke Kiesvereniging SGP Barendrecht (onbezoldigd);
3. lid steunfractie SGP Barendrecht (onbezoldigd);
4. bestuurslid/secretaris van VBO Fresh Port (onbezoldigd).

Portefeuille: ondernemerschap i.r.t. onderwijs.

Kerkgenootschap: Hersteld Hervormde Kerk.

J.J.P. Eijkenaar.

Geboortedatum: 26-4-1969.

Beroep: concerncontroller en lid van het directieteam van Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels.

Nevenfuncties:

1. penningmeester buurtvereniging van Heul tot Krom (onbezoldigd);
2. penningmeester College van Kerkrentmeesters van de Hervormde Gemeente Groot-Ammers (onbezoldigd);
3. eigenaar Qsave (stamrecht BV, onbezoldigd).

Portefeuille: financieel/economisch/financiering onderwijs.

Kerkgenootschap: Protestantse Kerk in Nederland (Gereformeerde Bond).

R.M. Eits.

Geboortedatum: 6-5-1975.

Beroep: directeur Afrika bij Schippers Groep.

Nevenfuncties:

1. lid Raad van Commissarissen Erdee Media Groep (bezoldigd);
2. bestuurslid gemeentelijke kiesvereniging SGP Neder-Betuwe (onbezoldigd).

Portefeuille: huisvesting/facilitair/vastgoed.

Kerkgenootschap: Hersteld Hervormde Kerk.

E.J. Nieuwenhuis.

Geboortedatum: 10-3-1977.

Beroep: burgemeester gemeente Waddinxveen.

Nevenfunctie:

1. Voorzitter Bestuurdersvereniging SGP (onbezoldigd).
2. Lid Raad van Toezicht Cedrah (bezoldigd).

Portefeuille: organisatie/medewerkers, remuneratiecommissie.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

Y. Paans.

Geboortedatum: 14-6-1957.

Beroep: bestuurder Hoeksteenscholen.

Nevenfunctie: geen.

Portefeuille: onderwijssector/onderwijs vakinhoudelijk/onderwijskwaliteit, remuneratiecommissie.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

B. POSITIE DIE LEDEN RvT INNEMEN OP ROOSTER VAN AFTREDEN

Tot aan dit verslagjaar kende de RvT een rooster van aftreden waarin elk jaar slechts één RvT-lid aftreedt en toetreedt. De RvT heeft besloten deze werkwijze te wijzigen. Het is de bedoeling om elke twee jaar twee leden te werven. Het rooster van aftreden ziet er als volgt uit:

J.S. Breedveld: aftredend in 2023, niet herbenoembaar.

L. van Bruchem: aftredend in 2025, herbenoembaar tot 2029.

J.J.P. Eijkenaar: aftredend in 2025, niet herbenoembaar.

R.M. Eits: aftredend in 2026, benoembaar tot 2030.

G. Leertouwer: aftredend in 2023, herbenoembaar tot 2027.

E.J. Nieuwenhuis: aftredend in 2024, niet herbenoembaar.

Y. Paans: aftredend in 2026, niet herbenoembaar.

C. BEOORDELING VAN DOELREALISATIE

Artikel 20 van het Reglement Toezicht geeft aan dat de RvT zich onder meer jaarlijks verantwoordt over de doelrealisatie. Het beoordelen van de doelmatigheid van bestedingen is onderdeel van de doelrealisatie, maar de doelrealisatie is uitdrukkelijk breder. De RvT verwoordt hier beknopt de visie op doelmatigheid en past deze visie toe op de ontwikkelingen in het verslagjaar.

Doelmatige bestedingen

De RvT is wettelijk verplicht toe te zien op de doelmatige bestemming en aanwending van de middelen van de school die op grond van de wet zijn verkregen (art. 3.3, lid 2, onderdeel c, WVO 2020). Sinds 1 juli 2020 is in de wet geregeld dat de minister bekostiging kan verrekenen indien bestedingen evident ondoelmatig zijn, waarvoor eerst een nadere uitwerking vastgesteld moet worden (art. 5.49, leden 4 en 5, WVO 2020). Die uitwerking is nog niet bekend. De wetgever lijkt nog steeds te worstelen met het begrip doelmatigheid.

Het statutaire doel van de Stichting is blijkens artikel 2, kort gezegd, het verstrekken van voortgezet onderwijs op reformatorische grondslag. Dat is voor de RvT dus het ijkpunt bij de beoordeling. Artikel 3 van de statuten geeft aan dat de doelrealisatie onder meer gestalte krijgt door het zo effectief en doelmatig mogelijk aanwenden van voor het onderwijs beschikbare middelen, en daarmee te voldoen aan de gangbare normering voor resultaatgerichtheid en doelmatigheid. Het is echter niet nader uitgewerkt wat die gangbare normering voor resultaatgerichtheid en doelmatigheid zou zijn. Wel is duidelijk dat het bereik van doelmatigheid ruim kan zijn. Op grond van artikel 3 passen namelijk al die activiteiten bij de doelrealisatie 'die overigens rechtstreeks of zijdelings verband houden met en kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstelling van de Stichting.'

Toepassing

Voor het beoordelen van de doelmatigheid speelt het SBP een belangrijke rol. Dit plan bevat immers de meerjarige doelen, ambities en prioriteiten die het CvB heeft voor de scholen (Code VO, praktijk 19). De looptijd van het begin 2022 geldende SBP betrof de periode 2020-2024. Het CvB constateerde echter dat de uitvoering van het plan door de coronaperiode ernstig werd belemmerd. Daarom steunde de RvT het voornemen om het SBP voortijdig te herzien en daarmee een nieuwe start te maken. De RvT vond het wel van belang dat bij de herziening ook uitdrukkelijk rekenschap zou worden gegeven van de bevindingen uit het onderzoek van de inspectie, bijvoorbeeld ten aanzien van de sociale veiligheid van leerlingen, ook voor specifieke groepen, en het werken aan een open en stimulerende cultuur onder het personeel. Over de uitwerking is intensief contact geweest met het CvB. De RvT heeft vervolgens in zijn vergadering van 14 oktober goedkeuring gegeven aan het nieuwe SBP 2022-2026. Uit het plan blijkt ook hoe de directie en het overige personeel zijn betrokken bij het ontwikkelen van de doelstellingen (Code VO, praktijk 19).

De 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019' opent met het belang van een open cultuur in de school waarin het personeel zich gehoord en gezien weet en actief betrokken wordt bij de ontwikkeling van de school (Code VO, praktijken 1 en 2). Die opdracht is prominent op de agenda gezet na het onderzoek van de inspectie in 2021. Het CvB heeft op verschillende momenten en manieren samen met het personeel nagedacht en gesproken over (het werken aan) de cultuur op de Gomarus. Daarbij heeft het CvB zich ingespannen voor een goede verbinding met het personeel binnen de school (Code VO, praktijk 3). Het CvB heeft, ook publiekelijk, rekenschap willen geven van wat er in de school is gebeurd. Met onder andere een vertegenwoordiging van het personeel is gewerkt aan het formuleren van een nieuwe missie. Het resultaat heeft weerslag gekregen in het nieuwe SBP.

In de genoemde praktijken uit de Code VO wordt ook de verantwoordelijkheid van het intern toezicht benoemd. Gelet op de bijzondere omstandigheden heeft de RvT daarom ook zelf verantwoordelijkheid willen nemen voor de ontwikkeling van de cultuur binnen de scholen door de noodzaak van externe begeleiding uit te spreken. In samenspraak met het CvB en de genoemde vertegenwoordiging van het personeel is een extern bureau gekozen dat het CvB en de directie zal coachen bij de opdracht om een impuls te geven aan de cultuur binnen de school. Deze coach rapporteert ook direct aan de RvT.

De RvT heeft in dit verslagjaar geen ondoelmatige uitgaven gesignaleerd in het reguliere proces van begroten en verantwoorden. Wel vraagt de RvT in dit verband aandacht voor de status van coulantevergoedingen. Naar aanleiding van aangenomen moties in de Tweede Kamer heeft de minister voor Primair en Voortgezet onderwijs het CvB gevraagd een vergoeding te verstrekken aan homoseksuele leerlingen die zich in hun belangen geschaad achten gedurende hun schooltijd op de Gomarus. Het betrof hier andere leerlingen dan die betrokken waren bij de casus uit 2016. Het CvB en de RvT vonden het niet passend om buiten de specifieke omstandigheden van die casus vergoedingen te verstrekken. Bovendien kan juridisch gezien een risicovolle precedentwerking ontstaan. Het CvB en de RvT hebben in een evaluatie geconcludeerd dat het juist verstandig is om in dezen meer terughoudend te zijn met vergoedingen. De RvT steunde het CvB in de keuze om met het oog op een gelijke behandeling wel aan alle leerlingen die betrokken waren bij de casus uit 2016 een vergoeding aan te bieden.

D DOOR RvT VERRICHTE WERKZAAMHEDEN

De RvT heeft in 2022 weer op reguliere wijze de gebruikelijke zes vergaderingen kunnen houden. Daarnaast zijn extra (digitale) vergaderingen belegd, onder andere met het oog op de ontwikkeling van het cultuurtraject en de verantwoordelijkheid van de RvT en het CvB daarin. De themavergadering met verschillende geledingen kon dit jaar ook weer gehouden worden en is door een afvaardiging van de RvT bijgewoond. Het thema was sociale veiligheid. De RvT heeft tweemaal een bijeenkomst gehad met de Medezeggenschapsraad (Code VO, praktijk 3). Tijdens die vergaderingen is telkens ook een principe uit de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019' besproken. Ook heeft een afvaardiging van de RvT de bijeenkomst met kerkenraden bijgewoond. Een afvaardiging van de RvT heeft met het VB gesproken over het jaarverslag van de RvT over het jaar 2021.

In het toezichtskader van de RvT is beschreven dat de werkzaamheden zijn te verdelen over een drietal functies, namelijk toezicht, werkgeverschap en advies. De activiteiten van de RvT zullen hier aan de hand van deze functies nader worden toegelicht.

Toezichtsfunctie

1. Het toezien op rechtmatigheid en doelmatigheid is een kerntaak van de RvT. De statuten van de Stichting geven aan dat de vaststelling door het CvB van de begroting en de jaarrekening van de Stichting aan de voorafgaande goedkeuring door de RvT zijn onderworpen. Dit zijn ook wettelijke kerntaken van de RvT (art. 3.3, lid 2a en 2c, WVO 2020). In zijn vergadering van 13 mei heeft de RvT de jaarrekening en het jaarverslag over 2021 goedgekeurd. In zijn vergadering van 16 december heeft de RvT de begroting voor 2023 goedgekeurd.
2. De RvT overlegt met het CvB over strategie, risico's, beheersing en controle. Jaarlijks wordt door het CvB in de eerste RvT-vergadering van het kalenderjaar een tussenrapportage uitgebracht over de onderdelen uit het SBP die betrekking hebben op personele en organisatorische onderwerpen. In de eerste vergadering van het nieuwe schooljaar wordt door het CvB ook een tussenrapportage uitgebracht over de onderwijskundige onderwerpen. Jaarlijks wordt door het CvB een risicoanalyse opgesteld van de activiteiten van de Stichting. Deze wordt aan de RvT voorgelegd en naar aanleiding van de opmerkingen van het toezicht zo nodig aangevuld en aangepast.
3. De RvT is wettelijk belast met het aanwijzen van de accountant (art. 3.3, lid 2d, WVO 2020). De benoeming wordt jaarlijks schriftelijk bevestigd door de RvT. Het contact met de accountant verloopt via de financiële commissie van de RvT. De accountant stemt met de financiële commissie af of de Raad van Toezicht bijzondere aandachtspunten heeft waar hij in zijn controle rekening mee moet houden. Mochten deze punten er zijn, dan worden ze benoemd in de jaarlijkse opdrachtbevestiging.

Jaarlijks is de accountant aanwezig in de vergadering van de financiële commissie waarin de jaarrekening, de managementletter en het accountantsverslag worden besproken. Hierbij zijn ook het CvB, de directeur bedrijfsvoering en het hoofd administratie aanwezig. Van deze vergadering wordt een verslag gemaakt door de financiële commissie en dit wordt ingebracht in

de vergadering van de volledige RvT. Als er geen bijzonderheden zijn, is de accountant verder niet aanwezig bij de RvT-vergadering waarin jaarrekening, managementletter en accountantsverslag worden besproken. De RvT constateert dat in het verslagjaar de verwerving van de middelen van de Stichting op een rechtmatige wijze heeft plaatsgevonden en dat eveneens sprake is geweest van een rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen.

De RvT heeft op grond van het Reglement Toezicht het recht de accountant voor zijn oordeel en advies in te schakelen. Sinds 2018 is praktijk geworden dat de financiële commissie jaarlijks een besloten gesprek heeft met de accountant. Dat gesprek heeft plaatsgevonden.

4. De RvT heeft ook als taak toe te zien op de naleving van de wettelijke verplichtingen door het CvB (art. 3.3, lid 2b, WVO 2020). De RvT heeft daaraan specifiek aandacht gegeven bij de voorbereidingen van het CvB op de inspectiebezoeken. Ook heeft de RvT daaraan extra aandacht besteed bij de ontwikkeling van het nieuwe SBP (zie verder onder C). Het plan voldoet aan de wettelijke bepalingen met betrekking tot het schoolplan.
5. De RvT heeft zich in het verslagjaar beziggehouden met allerlei onderwerpen die raken aan het toezicht op de naleving van wettelijke eisen, de statutaire opdracht van de school of aan beide. Te noemen valt hier de inzet voor het verbeteren van de resultaten voor Engels in met name het vmbo, de ontwikkeling van het burgerschapsonderwijs tegen de achtergrond van de gewijzigde wetgeving en de wijze waarop de identiteit van de school concreet gestalte krijgt in de school en de ondersteuning die het personeel daarbij nodig heeft. Ook onderwerpen als informatiebeveiliging en privacy krijgen in toenemende mate aandacht van de RvT, gezien de problemen en uitdagingen die zich op dit gebied (kunnen) voordoen.

Werkgeversfunctie

De 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019' benoemt als uitgangspunt dat het bestuur en het interne toezicht jaarlijks een integrale balans opmaken van het functioneren van het bestuur in relatie tot de opgaven van de onderwijsinstelling (Code VO, praktijk 10). Daarbij gaat het zowel om competenties als resultaten. De remuneratiecommissie van de RvT heeft hierover dit jaar intensieve gesprekken gehad met het CvB, gelet op de door het CvB en de RvT gezamenlijke onderkende verantwoordelijkheid om te werken aan een open en stimulerende cultuur in de scholen. Bij dit proces wordt ook de inbreng van de externe coach betrokken. Bovendien heeft de RvT tijdens het jaarlijkse schoolbezoek aan het personeel gelegenheid geboden om ervaringen te delen over de ingrijpende en intensieve periode na de berichtgeving in de media over de Gomarus in 2021. De indrukken uit dat bezoek leveren inbreng op voor de verdere gesprekken tussen de RvT en het CvB.

Adviesfunctie

In dit verslagjaar waren er voor het CvB intensieve trajecten aan de orde waarbij op gevoelige onderwerpen verschillende belangen op elkaar moesten worden afgestemd. De RvT benoemt met name de voorbereiding op het herstelonderzoek door de inspectie en het werken aan een cultuurimpuls in de organisatie. Deze onderwerpen zijn op verschillende momenten met het CvB besproken. De RvT benoemt hier ook dat het CvB te maken kreeg met de ongebruikelijke en ongemakkelijke situatie van een verhoor door de politie in het kader van het onderzoek door het Openbaar Ministerie. De RvT heeft het CvB hierin ondersteund.

E KWALITEIT EN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING VAN RvT

De RvT werkt met een recent geactualiseerde toezichtsvisie en toezichtskader (Code VO, praktijk 6). Het Reglement Toezicht en het informatieprotocol sluiten daarbij aan. De ontwikkelingen inzake sociale veiligheid waren voor de RvT echter aanleiding om specifiek te bezien hoe de verantwoording op dit thema zo kan worden ingericht dat de RvT een adequaat beeld krijgt van wat in de school gebeurt. De commissie onderwijs heeft na gesprekken met betrokkenen binnen de school met het CvB verkend welke informatie nodig is. Het gaat daarbij niet alleen om kwantitatieve, maar ook om kwalitatieve gegevens. De RvT hoopt de kaders hiervoor in het komende verslagjaar vast te kunnen stellen. De RvT verwacht in ieder geval op het onderdeel sociale veiligheid in het najaar reeds een bestuurlijke rapportage op basis van de nieuwe kaders te ontvangen.

Het toebedelen van portefeuilles aan de leden van de Raad zorgt voor optimaal toezicht op het realiseren van de (strategische) doelen. De volgende profielen/portefeuilles zijn in de RvT vertegenwoordigd: ondernemer in relatie tot onderwijs, onderwijssector/onderwijs vakinhoudelijk/onderwijskwaliteit, organisatie/medewerkers, financieel/economisch/financiering onderwijs, juridisch specialisatie onderwijs/arbeid en huisvesting/facilitair/vastgoed.

De ‘Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019’ geeft aan dat het interne toezicht periodiek het eigen functioneren evalueert, van het collectief en de individuele leden, waarbij ook het samenspel met het bestuur en eventueel het samenspel met andere belanghebbenden aan bod komt (Code VO, praktijk 12). In dit verslagjaar heeft de RvT onder leiding van een externe deskundige aandacht gegeven aan het collectieve functioneren. Resultaat van deze activiteit was onder andere dat de RvT wil bezien hoe de informatievoorziening en de wijze van vergaderen meer kunnen bijdragen aan de taakuitoefening. De RvT wil hierover in het komende verslagjaar besluiten.

De RvT participeert in het netwerk van toezichthouders van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS). In het verslagjaar heeft een afvaardiging van de RvT tijdens een bijeenkomst van het netwerk aan de hand van de situatie op de Gomarus ervaringen uitgewisseld over de rol van het intern toezicht bij het toezicht op sociale veiligheid. Om lering te trekken uit de gebeurtenissen rond het onderzoek van de inspectie heeft de RvT eerder in dit verslagjaar al intern, samen met het CvB, de handelwijze van de Gomarus geëvalueerd, ook vanuit juridisch perspectief.

F HONORERING RvT

De RvT heeft in 2018 besloten een koppeling aan te brengen tussen het honorarium van de RvT-leden en het WNT-maximum voor de bestuurder. Het honorarium voor RvT-leden is vastgesteld op 25% van de maximumvergoeding voor toezichthouders. Dit is 2,5% van de WNT-norm voor de bestuurder. Voor 2022 kwam dit neer op een bedrag van € 4.200,-. Het honorarium van de voorzitter is vastgesteld op 25% van de maximumvergoeding voor RvT-voorzitters. Dit is 3,75% van de WNT-norm voor de bestuurder. Dit was in 2022 een bedrag van € 6.300,-.

Gorinchem, 3 februari 2023

De Raad van Toezicht van de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem,

De voorzitter,

De secretaris,

L. van Bruchem

G. Leertouwer

C. VERSLAG MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

ALGEMEEN

In dit verslag wordt door de Medezeggenschapsraad (MR) teruggekeken naar het kalenderjaar 2022. Alleen de hoofdpunten zullen hier een plaats krijgen, voor een meer gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de notulen en verslagen van de MR die via het portal en de website in te zien zijn.

BEMENSING

Gedurende het kalenderjaar 2022 zijn er wisselingen geweest binnen de personeelsgeleding van de MR. Tijdens de laatste vergadering van het schooljaar heeft André de Kok afscheid genomen als voorzitter en lid van de MR in verband met het aflopen van zijn tweede termijn waardoor hij niet herkiesbaar was. Ook heeft Wim de Vos afscheid genomen; hij heeft een benoeming gekregen op een andere school. Er is een oproep gedaan voor kandidaatstelling en vervolgens zijn er verkiezingen uitgeschreven; Maarten van Erkel en Bastiaan Baan zijn daarbij gekozen. Tijdens de eerste MR-vergadering in het nieuwe schooljaar hebben we verkiezingen gehouden voor de bestuursfuncties; Dinand Blom heeft de rol van voorzitter op zich genomen en Kees Brand is 2^e voorzitter geworden.

Secretariaat: in verband met ziekte van Els Moerkerken-Stolk (secretaris) en haar afscheid van de Gomarus heeft Petra Bijl tijdens de vergaderingen de taken van Els overgenomen.

VERGADERINGEN

De MR hield zes vergaderingen waarbij alle geledingen uitgenodigd waren. De personeelsgeleding van de MR (PMR) vergaderde daarnaast ook zes keer. Bij de vergaderingen van de MR en de PMR was Chris Flikweert (CvB) als gesprekspartner aanwezig en waar nodig bezochten ook de directieleden de vergadering.

ONDERWERPEN

De agenda van de MR wordt altijd voor een flink deel bepaald door onderwerpen die door de wet zijn voorgeschreven als onderwerpen die op de MR aan de orde moeten komen. Te denken valt aan formatieplan, begroting, lessentabel en jaarplanning. Daarnaast wordt voorgenomen beleid altijd vooraf door de MR van een advies voorzien, zodat er ook in het afgelopen cursusjaar weer ruim voldoende interessante gespreksonderwerpen op de agenda van de MR stonden. Dit jaar werd een groot deel van de agenda van de (P)MR bepaald door de voorgestelde wijziging in de NJT en de inzet van de individuele en collectieve middelen voor werkdrukverlichting.

SLOT

Hoewel er soms stevige gesprekken werden gevoerd, is er één ding dat de MR en de school verbindt: we hebben als gezamenlijk doel het welzijn van de leerlingen, de collega's en de school (in deze volgorde) op het oog, waarbij een goede onderwijskwaliteit heel hoog op de agenda staat. Ook voor het komende kalenderjaar hopen we weer op een goede samenwerking met het CvB (als vertegenwoordiger van 'de school'). Ook hopen we namens onze achterbannen een evenwichtige stem te vertolken tijdens de besprekingen in de MR.

D.J.W. Blom, voorzitter

P. Bijl, secretaris

mr@gomarus.nl

Contactpersoon oudergeleding:

J. Lijftogt, 06-43370928, johanlijftogt@nextlegal.nl

Contactpersoon leerlingengeleding:

Dian Maasland, dianmaasland@gomarus.nl

D. JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR JAARREKENING

Bij het opstellen van de jaarrekening is de 'Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs' toegepast. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van de verkrijgingsprijs. Het meerjarenonderhoud wordt als activa gewaardeerd en daarna in jaarlijkse gelijke termijnen afgeschreven.

In deze jaarrekening zijn alle cijfers inclusief de convenantgelden en coronasubsidies.

ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische verkrijgingsprijs, inclusief btw onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen. De verkrijgingsprijs van deze activa wordt lineair afgeschreven over de geschatte economische levensduur, die als volgt is:

- a. Gebouwen: veertig jaar.
  - b. Uitbreiding van de Hoefslag (2019): dertig jaar.
  - c. Nieuw school- en kantoormeubilair: vijftien jaar.
  - d. Gebruikt school- en kantoormeubilair: tien jaar.
  - e. Schoolboeken (tekstboeken): vier jaar.
  - f. Schoolboeken (werkboeken): één jaar.
  - g. Installaties: vijf/tien/vijftien jaar.
  - h. Audio- en videoapparatuur: vijf jaar.
  - i. ICT-middelen: vier jaar.
  - j. Verbouwingen: over het algemeen tien jaar, uitzonderingen zijn mogelijk, afhankelijk van situatie.
  - k. Onderhoud: afhankelijk van de cyclus, zoals aangegeven in het MeerjarenOnderhoudsPlan.
- De activeringsgrens voor inventaris en apparatuur is het afgelopen jaar verhoogt van €1.000 naar €2.000 per eenheid, met uitzondering van computers en de inrichting van de lokalen. Deze laatste worden per lokaal geactiveerd. De activeringsgrens voor groot onderhoud ligt op €5.000.

VLOTTENDE VORDERINGEN

Vorderingen op debiteuren en overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde minus de benodigde voorziening voor oninbaarheid.

LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen worden gevormd door de kas- en banksaldi en zijn ter vrije beschikking, tenzij anders is aangegeven.

PASSIVA

VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde, die naar verwachting noodzakelijk is om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

VLOTTENDE SCHULDEN

De kortlopende schulden worden bij eerste opname opgenomen tegen de reële waarde.

RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hierna vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben, tenzij anders wordt vermeld.

BATEN

De baten bestaan uit opbrengsten die het resultaat zijn van de uitvoering van de normale activiteiten van de Stichting. Zij worden toegekend aan het verslagjaar.

PERSONEELSKOSTEN

De personeelskosten zijn het resultaat van de uitvoering van de normale activiteiten van de Stichting.

PENSIOENVERPLICHTINGEN

Er is sprake van een toegezegde pensioenregeling. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op pensioengerechtigde leeftijd, afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren. Voor de pensioenregeling worden op verplichte basis premies betaald aan het pensioenfonds. Behalve de premiebetaling zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze regeling. Er is geen verplichting in geval van een tekort bij het pensioenfonds tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstige premies. De premies worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

AFSCHRIJVINGEN

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa (zie ook onder materiële vaste activa).

HUISVESTINGSLASTEN

Dit betreft alle lasten in relatie tot de onderwijshuisvesting.

OVERIGE LASTEN

De overige lasten hebben betrekking op de administratieve uitgaven, de uitgaven voor de diverse leermiddelen en andere kosten die niet vallen onder één van de bovenstaande categorieën.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Renteopbrengsten en rentekosten worden tijdsevenredig in de winst- en verliesrekening verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

MAB MODEL A BALANS

1	Activa	31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
	<u>Vaste activa</u>		
1.1	Immateriële vaste activa	0	0
1.2	Materiële vaste activa	12.401.909	12.116.171
1.3	Financiële vaste activa	0	0
	Totaal vaste activa	12.401.909	12.116.171
	<u>Vlottende activa</u>		
1.4	Vorraden	0	0
1.5	Vorderingen	582.382	130.929
1.6	Effecten	0	0
1.7	Liquide middelen	6.083.345	5.686.028
	Totaal vlottende activa	6.665.727	5.816.957
	<u>Totaal activa</u>	<u>19.067.636</u>	<u>17.933.128</u>
2	Passiva		
		31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
2.1	Eigen vermogen	9.221.228	7.641.815
2.2	Vorzieningen	1.179.729	1.020.286
2.3	Langlopende schulden	6.762.440	6.895.051
2.4	Kortlopende schulden	1.904.239	2.375.976
	<u>Totaal passiva</u>	<u>19.067.636</u>	<u>17.933.128</u>

De bovengenoemde posten worden in het vervolg van dit verslag punt voor punt toegelicht.

MB MODEL B STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten		2022	Begroot 2022	2021
		EUR	EUR	EUR
3.1	Rijksbijdragen	20.599.761	17.877.000	18.742.405
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	299.939	272.000	285.062
3.5	Overige baten	813.370	759.000	713.751
	Totaal baten	21.713.070	18.908.000	19.741.218
Lasten		2022	Begroot 2022	2021
		EUR	EUR	EUR
4.1	Personeelslasten	15.954.439	15.112.000	14.842.179
4.2	Afschrijvingen	1.328.967	1.401.000	1.353.349
4.3	Huisvestingslasten	664.591	628.000	635.574
4.4	Overige lasten	2.057.567	2.001.000	1.264.547
	Totaal lasten	20.005.564	19.142.000	18.095.649
	Saldo baten en lasten	1.707.506	-234.000	1.645.569
5.1	Financiële baten	8.261	-6.000	-5.222
5.5	Financiële lasten	-136.354	-136.000	-138.987
	Totaal resultaat	1.579.413	-376.000	1.501.360

Hieronder wordt per post een toelichting gegeven over de verschillen van 2022 ten opzichte van de begroting. De verschillen ten opzichte van 2021 komen verderop in dit verslag aan de orde.

3.1 TOELICHTING BIJ POST: RIJKSBIJDRAGEN

- a. Door de overgang naar het nieuwe bekostigingsstelsel is er een bedrag van €173.000 beschikbaar gesteld in het kader van de tijdelijke overgangsregeling (zie ook 5.3).
- b. Voor de nieuwe (hogere) cao is een hoger bedrag beschikbaar gesteld van €206.000.
- c. Ten behoeve van de opvang en het onderwijs aan de Oekraïense leerlingen is een bedrag van €137.000 ontvangen.
- d. Voor werkdrukverlaging is in het onderwijsakkoord een bedrag beschikbaar gekomen van €593.000.
- e. Ook is er vanuit het onderwijsakkoord een bedrag beschikbaar gesteld van €152.000, voornamelijk voor professionalisering.
- f. Vanwege het opheffen van de verplichting voor de functiemix is er een vrijval bij de inkomsten van €470.000 (zie 5.6).
- g. Er is een hogere bijdrage ontvangen vanuit Passend Onderwijs van €192.000.
- h. Er zijn diverse (hogere) subsidies binnengekomen voor een totaalbedrag van €180.000.
- i. De NPO-inkomsten waren €618.000 hoger dan begroot.

3.2 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES**

Dit betreft voornamelijk de vergoeding die de gemeente Zaltbommel geeft voor de huisvesting van de vestiging daar. De stijging ten opzichte van de begroting komt doordat er nog enkele kleinere vergoedingen zijn ontvangen van de gemeente Zaltbommel.

3.5 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE BATEN**

- a. Het bedrag dat doorberekend werd aan de ouders is €45.000 lager, omdat er vanwege corona minder excursies zijn geweest.
- b. De opbrengst vanuit het Hoornbeeck College was €45.000 hoger, omdat het aantal studenten hoger bleef dan begroot. Ook de vergoeding per student was hoger.
- c. Van Driestar educatief zijn hogere inkomsten ontvangen voor gedetacheerde uren, in totaal €23.000.
- d. Er waren diverse overige baten voor een bedrag van €30.000.

4.1 TOELICHTING BIJ POST: **PERSONEELSLASTEN**

- a. De werktijdfactor ligt per saldo 2,4 fte lager dan begroot, wat in totaal een voordeel geeft van €155.000. De belangrijkste reden voor deze lagere fte ligt in het aantal vacatures waar we, met name vanaf het schooljaar 2022-2023, mee te kampen hebben.
- b. De cao-wijziging valt €172.000 hoger uit dan in de begroting was aangenomen.
- c. De uitgaven in het kader van individuele werkdrukverlaging waren €263.000. Deze waren niet begroot.
- d. Het voordeel van beginnende docenten, met een lager dan gemiddeld salaris, was circa €100.000.
- e. De personele uitgaven gerelateerd aan de diverse convenantgelden en coronasubsidies waren begroot op €150.000. De werkelijke uitgaven zijn €680.000.

4.2 TOELICHTING BIJ POST: **AFSCHRIJVINGEN**

De afschrijvingen zijn dit jaar door een aantal oorzaken lager dan begroot:

- a. De ICT-investeringen zijn lager dan begroot en ook later in de tijd gedaan.
- b. De afschrijving op groot onderhoud is lager, voornamelijk omdat de investering van de nieuwe ventilatie later heeft plaatsgevonden.
- c. De afschrijving op de boeken was lager, omdat er minder methoden zijn vervangen.

4.3 TOELICHTING BIJ POST: **HUISVESTINGSLASTEN**

De onderhoudskosten zijn hoger, voornamelijk door de duurdere materialen. Daarnaast zijn ook de schoonmaakkosten hoger vanwege extra werkzaamheden die zijn verricht.

4.4 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE LASTEN**

- a. Omdat er minder excursies zijn geweest, zijn de kosten €45.000 lager dan begroot.
- b. De kosten voor Toerusting en Vorming zijn gestegen vanwege de grotere aandacht voor dit onderwerp. In totaal is dat €26.000.
- c. De uitgaven voor de Oekraïense leerlingen bedragen €110.000.
- d. De kosten aan subsidiegerelateerde trajecten waren €75.000 hoger.
- e. In totaal is er opnieuw bijna €40.000 aan kosten gemaakt voor juridische ondersteuning.
- f. De overige kosten waren in totaal €73.000 lager.

- g. De uitgaven in het kader van de NPO-subsidies liggen €72.000 lager dan begroot.

5. TOELICHTING BIJ POST: FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

In het eerste gedeelte van het jaar moesten we voor onze tegoeden bij de banken nog rente betalen. Inmiddels is dit omgekeerd en ontvangen we weer rente, zowel bij de banken als bij de Schatkist.

MC MODEL C KASSTROOMOVERZICHT

	31-12-2022	31-12-2021
	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	1.707.506	1.645.569
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	1.328.968	1.348.274
Mutaties voorzieningen	159.443	10.210
Verandering in vlottende middelen:		
Vorraden (-/-)		
Vorderingen (-/-)	-451.453	3.223
Schulden	-471.737	20.500
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.272.727	3.027.776
Ontvangen interest	8.261	-5.222
Betaalde interest (-/-)	136.354	138.987
Buitengewoon resultaat	-128.093	-144.209
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	2.144.634	2.883.567
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	-1.614.706	-1.044.707
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Inv. in deelnemingen en/of samenwerkingsverb. (-/-)		
Mutaties leningen (-/-)	-132.611	-130.011
Overige inv. in financiële vaste activa (-/-)		
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.747.317	-1.174.718

TOELICHTING

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Voor de verklaring van de onderscheidene posten, zie de betreffende balansrekeningen met de bijbehorende toelichting.

OVERIGE TOELICHTINGEN

VA VASTE ACTIVA

1.2	Materiële vaste activa	Aanschaf prijs	Afschrijving cumulatief	Boekwaarde	Investering	Des investering	Afschrijving	Aanschaf prijs	Afschrijving cumulatief	Boekwaarde
		1-1-2022	1-1-2022	1-1-2022				31-12-2022	31-12-2022	31-12-2022
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.2.1	Gebouwen en terreinen	10.914.009	1.400.313	9.513.696	260.735		441.181	11.174.744	1.841.494	9.333.250
1.2.2	Inventaris en apparatuur	2.976.192	1.083.071	1.893.121	961.459		378.668	3.937.651	1.461.739	2.484.643
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.365.770	656.416	709.354	383.781		509.119	1.749.551	1.165.535	584.016
1.2.4	Vaste activa in uitvoering	0	0	0	8.731		0	8.731	0	0
	Materiële vaste activa	15.255.971	3.139.800	12.116.171	1.614.706		1.328.968	16.870.677	4.468.768	12.401.909

1.2.1 TOELICHTING BIJ POST: **GEBOUWEN EN TERREINEN**

Dit betreft de huisvesting in Zaltbommel en de uitbreiding in Gorinchem. Vanwege de stelselwijziging voor groot onderhoud (in 2021) is het geactiveerde onderhoud hieraan toegevoegd.

1.2.2 TOELICHTING BIJ POST: **INVENTARIS EN APPARATUUR**

Dit betreft de schoolinventaris, zonnepanelen, ICT-apparatuur e.d.

1.2.3 TOELICHTING BIJ POST: **ANDERE VASTE BEDRIJFSMIDDELEN**

Dit betreft de boeken uit het boekenfonds. De tekstboeken worden over een periode van vier jaar afgeschreven. De werkboeken hebben een afschrijftermijn van één jaar.

VV VORDERINGEN

1.5	Vorderingen	31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
1.5.1	Debiteuren	173.292	18.064
1.5.2	OCW/EZ	0	0
1.5.3	Groepsmaatschappijen	0	0
1.5.4	Andere deelnemingen	0	0
1.5.5	Studenten/deelnemers/cursisten	0	0
1.5.6	Overige overheden	0	0
1.5.7	Overige vorderingen	291.897	9.836
1.5.8	Overlopende activa	118.092	103.690
1.5.9	Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	<u>899</u>	<u>661</u>
	Vorderingen	582.382	130.929
	Uitsplitsing		
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	108.623	91.057
1.5.8.2	Verstreckte voorschotten	0	0
1.5.8.3	Overige overlopende activa	<u>9.470</u>	<u>12.633</u>
	Overlopende activa	118.093	103.690

1.5.1 TOELICHTING BIJ POST: **DEBITEUREN**

In het najaar zijn er weer diverse (buitenlandse) excursies geweest. Hierdoor is het bedrag fors hoger dan het voorgaande jaar.

1.5.7 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE VORDERINGEN**

Deze post is hoger, omdat het Hoornbeeck College de materiële vergoeding voor de mbo-studenten nog niet had overgemaakt. Daarnaast is er achterstand in het uitbetalen van de STO-subsidies door de penvoerder.

1.5.8.1 TOELICHTING BIJ POST: **VOORUITBETAALDE KOSTEN**

Dit betreft vooruitbetaalde facturen van leveranciers. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijdrage aan het I-lab voor het jaar 2023, die reeds in december is voldaan.

1.5.8.3 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE OVERLOPENDE ACTIVA**

Dit betreft de voorraad VVV-bonnen die wij binnen de school hebben en een voorraad rekenmachines die nog zullen worden verkocht. Daarnaast werken we sinds 2019 met 'Simplified Card': een systeem waarbij we een aantal betaalpassen hebben waarop geld staat en waarmee medewerkers kunnen pinnen. Het doel hiervan is om het aantal contante aankopen te verminderen.

1.5.9 TOELICHTING BIJ POST: AF: VOORZIENINGEN WEGENS ONINBAARHEID

Dit betreft het mogelijk oninbaar zijn van openstaande bedragen. Hierbij wordt 50% genomen van het bedrag dat langer openstaat dan 180 dagen.

EL LIQUIDE MIDDELEN

1.7	Liquide middelen			
		31-12-2022		31-12-2021
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
1.7.1	Kasmiddelen	2.975		2.144
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	1.255.272		1.248.717
1.7.3	Deposito's			
1.7.4	Schatkistbankieren	4.825.098		<u>4.435.167</u>
	Liquide middelen	6.083.345		5.686.028

1.7.2 TOELICHTING BIJ POST: TEGOEDEN OP BANK- EN GIROREKENINGEN

De liquide middelen staan voor het grootste gedeelte bij de overheid (Schatkistbankieren). De private gelden staan op 'risicomijdende' rekeningen bij drie verschillende banken. Eén van deze rekeningen heeft een beperkte opnamemogelijkheid. De toename van de liquiditeit is vooral het gevolg van het positieve resultaat over het afgelopen jaar. Daar staat uiteraard de investering in de nieuwe ventilatie in 'gebouw 2000' tegenover.

EV EIGEN VERMOGEN

2.1	Eigen vermogen				
		Stand	Resultaat	Overige Mutaties	Stand
		1-1-2022			31-12-2022
		<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
2.1.1	Algemene reserve	3.466.787	1.585.076	2.925.111	7.976.974
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	2.925.111	0	-2.925.111	0
2.1.3	Algemene reserve (privaat)	1.243.500	-5.663	0	1.237.837
2.1.4	Bestemmingsreserve (privaat)	6.417	0	0	6.417
2.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)				
2.1.6	Herwaarderingsreserve				
2.1.7	Andere wettelijke reserves				
2.1.8	Statutaire reserves				
2.1.9	Minderheidsbelang derden				
	Eigen vermogen	7.641.815	1.579.413	0	9.221.228

TOELICHTING ALGEMENE RESERVE

Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

TOELICHTING BESTEMMINGSRESERVE (PUBLIEK)

Per 1 januari 2021 is een bestemmingsreserve ontstaan door de stelselwijziging van het groot onderhoud. Deze bestemmingsreserve is in eerste instantie bedoeld als reserve voor het geval in de toekomst de afschrijvingen op groot onderhoud fors zullen toenemen. In 2022 is een nieuwe vermogensvisie geschreven. Zoals in het vorig jaar reeds is benoemd, zal daarbij gekeken worden of het zinvol is om deze bestemmingsreserve te handhaven. Daar zien we geen reden meer toe. Vandaar dat deze in dit jaar is opgeheven. Het bedrag is naar de algemene reserve gegaan.

TOELICHTING PRIVAAT VERMOGEN

De verantwoording van de private geldstroom is als volgt:

	<u>ontvangsten</u>	<u>Uitgaven</u>	<u>Saldo</u>
Giften/Collecten	8.142	5.194	
Rente	-6.611	0	
Coulance regeling	0	2.000	
Totaal	1.531	7.194	-5.663

Er is totaal ruim €8.100 aan giften ontvangen. Een gedeelte hiervan (€4.700) is overgemaakt voor het onderwijs in de Oekraïne. Ook is er een kleine bijdrage in de schoolkosten betaald voor een Oekraïense leerling die terug is gegaan naar de Oekraïne. Er is €2.000 overgeboekt vanuit de private gelden naar een coulancekwestie. Daarnaast is er €6.600 aan negatieve rente betaald. Het resultaat van €5.663 is onttrokken aan de algemene reserve.

VL VOORZIENINGEN & LANGLOPENDE SCHULDEN

2.2	Voorzieningen	Stand per	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie-contant	Stand per	Kortlopend deel <1 jaar	Langlopend deel >1 jaar
		1-1-2022					31-12-2022		
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1	Jubileumvoorziening	224.464	23.591	5.806	0	0	242.249	14.778	227.471
2.2.1	Voorziening langdurig zieken	89.833	14.669	18.004	0	0	86.498	18.210	68.288
2.2.1	Voorziening WW	57.210	2.472	17.561	8.965	0	33.156	12.901	20.255
2.2.1	Overige voorzieningen	648.779	682.568	547.966	0	34.445	817.826	201.273	616.553
	Personeels voorzieningen	1.020.286	723.300	589.337	8.965	34.445	1.179.729	247.162	932.567
2.3	Langlopende schulden	Stand per	Aangegane	Aflossingen	Stand per	Looptijd	Looptijd	Rente	
		1-1-2022	Leningen		31-12-2022	<1 jaar	>1 jaar <5	voet	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	%	
2.3.3	Kredietinstellingen	6.895.051	0	132.611	6.762.440	135.264	568.654	2%	
	Langlopende schulden	6.895.051	0	132.611	6.762.440	135.264	568.654		

2.2.1 TOELICHTING BIJ POST: JUBILEUMVOORZIENING

Deze voorziening is bedoeld om een uitkeringen te doen bij een jubileum van vijftig of veertig jaar. De belangrijkste actuariële uitgangspunten die worden gebruikt bij het bepalen van de voorziening zijn: algemene salarisstijging 2,5% per jaar; disconteringsvoet 0,1%. De percentages voor de blijfkansen zijn in 2021 opnieuw berekend en zijn als volgt:

	25-jarig jubileum	40-jarig jubileum
0-5 jaar	30%	20%
5-10 jaar	40%	27%
10-15 jaar	47%	27%
15-20 jaar	65%	35%
20-25 jaar	67%	43%
25-30 jaar	0%	76%
30-35 jaar	0%	23%
35-40 jaar	0%	64%

2.2.1 TOELICHTING BIJ POST: **VOORZIENING LANGDURIG ZIEKEN**

Dit is een voorziening voor verplichtingen in verband met personeelsleden die werkloos zijn geworden en voor wie de school tijdelijk het individuele gedeelte (25%) van de WW-uitkering moet betalen.

2.2.1 TOELICHTING BIJ POST: **VOORZIENING WW**

Dit betreft de/een voorziening voor verplichtingen in verband met de doorbetaling van loon als gevolg van ziekte of arbeidsongeschiktheid.

2.2.1 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE VOORZIENINGEN**

Hier gaat het om de voorziening voor zowel de uren voor 'LPB/IKB' (€692.000), als de verlof-, ster- en overuren (€126.000). Met name de voorziening voor LPB/IKB is toegenomen, omdat het bedrag per jaar is verhoogd van 50 uur naar 90 uur.

2.3.3 TOELICHTING BIJ POST: **LANG LOPENDE LENINGEN BIJ KREDIETINSTELLINGEN**

Dit betreft de lening die is afgesloten bij de BNG ter financiering van de bouw van de nevenvestiging in Zaltbommel.

KS KORTLOPENDE SCHULDEN

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
2.4.1	Kredietinstellingen	0	0
2.4.2	Vooruitgefactureerde en - ontvangen termijnen	14.500	16.000
2.4.3	Crediteuren	185.952	199.259
2.4.4	OCW/EZ	0	0
2.4.5	Schulden aan groepsmaatschappijen	0	0
2.4.6	Schulden aan andere deelnemingen	0	0
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	676.837	603.037
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	208.407	199.262
2.4.9	Overige kortlopende schulden	230.074	147.776
2.4.10	Overlopende passiva	588.469	1.210.642
	Kortlopende schulden	1.904.239	2.375.976
	Uitsplitsing		
2.4.7.1	Loonheffing	676.837	602.339
2.4.7.2	Omzetbelasting	0	698
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	0	0
2.4.7.4	Overige belastingen	0	0
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	676.837	603.037
2.4.9.1	Werk door derden	0	0
2.4.9.2	Overige	230.074	147.776
	Overige kortlopende schulden	230.074	147.776
2.4.10.1	Vooruitontvangen college- en lesgelden	0	0
2.4.10.2	Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ	41.573	516.065
2.4.10.3	Vooruitontvangen investeringsubsidies	0	0
2.4.10.4	Vooruitontvangen termijnen	0	0
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	491.769	433.606
2.4.10.6	Accountants- en administratiekosten	10.620	9.221
2.4.10.7	Rente	0	0
2.4.10.8	Overige	44.508	251.750
	Overlopende passiva	588.470	1.210.642

2.4.2 TOELICHTING BIJ POST: **VOORUITGEFACTUREERDE EN ONTVANGEN TERMIJNEN**

Hier staat het voorschot dat van de overheid is ontvangen om Voortijdig Schoolverlaten (VSV) te voorkomen.

2.4.3 TOELICHTING BIJ POST: **CREDITEUREN**

Het betreft hier ontvangen, maar nog niet betaalde facturen van leveranciers.

2.4.7.1 TOELICHTING BIJ POST: **LOONHEFFING**

Dit betreft de nog af te dragen loonbelasting en sociale verzekeringspremies over de maand december. De schuld eind 2022 is hoger, omdat het gemiddelde salaris is gestegen.

2.4.8 TOELICHTING BIJ POST: **SCHULDEN TERZAKE VAN PENSIOENEN**

Dit betreft de nog af te dragen pensioenpremies over de maand december. De stijging wordt veroorzaakt (evenals bij de loonheffing) doordat het gemiddelde salaris is gestegen.

2.4.9 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN**

Op deze rekening staan bedragen waarvoor de dienst is ontvangen in het afgelopen jaar, maar waarvoor nog geen factuur is ontvangen. Verder betreft dit de nog af te dragen bedragen voor zendingsgeld, nog af te dragen gelden voor acties enz. Het bedrag is in 2022 fors hoger dan in 2021. Veel leveranciers hebben hun factuur pas in 2023 ingestuurd, terwijl deze betrekking had op 2022.

2.4.10.2 TOELICHTING BIJ POST: **VOORUIT ONTVANGEN SUBSIDIES OCW/EZ**

Zoals in 5.6 is omschreven, wordt de functiemix niet meer als verplichting opgenomen. Vandaar dat het bedrag over 2022 beduidend lager is dan het voorgaande jaar. Daarnaast betreft dit ook subsidies die in het verleden zijn ontvangen en die dit jaar vrijvallen, omdat er dit jaar kosten voor gemaakt zijn.

2.4.10.5 TOELICHTING BIJ POST: **VAKANTIEGELD EN -DAGEN**

Dit betreft de verplichting tot betaling van de vakantiegeldaanspraken. Het bedrag stijgt mee met de salariskosten.

2.4.10.6 TOELICHTING BIJ POST: **ACCOUNTANTS- EN ADMINISTRATIEKOSTEN**

Dit betreft het bedrag dat betaald moet worden aan accountantskosten, onder aftrek van het voorschot dat reeds is betaald.

2.4.10.8 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE**

Dit bedrag betreft de volgende verplichtingen:

- Aanspraken bindingstoelage €39.000.
- Diverse andere verplichtingen €5.000.

Vorig jaar was het bedrag veel hoger. Het Hoornbeeck College had toen de vergoeding voor 2022 reeds overgemaakt. Daarnaast was er in 2021 reeds subsidie ontvangen voor de aanpassing van de ventilatie, terwijl de investering pas in 2022 is gedaan.

ALGEMEEN

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van de risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten van het CvB dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het CvB is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. Het beleid van het CvB om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

KREDIETRISICO

Het CvB bewaakt voortdurend haar vorderingen. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor het CvB minimaal.

LIQUIDITEITSRISICO

Het CvB heeft een treasurystatuut opgesteld waarin hij zijn beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de begroting wordt rekening gehouden met eventueel beperkte beschikbaarheid van liquide middelen.

LIQUIDE MIDDELEN

De publieke liquide middelen staan bij de overheid (Schatkistbankieren). De private liquide middelen staan op 'risicomijdende' rekeningen bij drie verschillende banken.

MG MODEL G VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule												
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie uitgevoerd en afgerond?	
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	Ja/Nee	
Doorstroomprogramma Po-Vo	DPOVO01928	28-8-2019	124.000	124.000	107.318	16.682	0	0	16.682	0	Ja	
Technisch VMBO	923382-2	20-11-2018	108.974	108.974	108.974	0	0	0	0	0	Nee	
Technisch VMBO	963983-2	22-10-2019	248.246	248.246	232.744	15.502	0	8.164	0	7.338	Nee	
Doorstroomprogramma Po-Vo	DPOVO20133	29-10-2020	58.000	58.000	39.548	18.452	0	25.776	-7.324	0	Ja	
Doorstroomprogramma Po-Vo	DPOVO20160	29-10-2020	45.000	45.000	22.530	22.470	0	17.551	0	4.919	Nee	
Studieverlof	2021/2/17151456	20-8-2021	32.359	32.359	13.483	18.876	0	18.876	0	0	Ja	
Doorstroomprogramma Po-Vo	DPOVO022226	28-7-2022	124.000	0	0	0	52.000	37.815	0	14.185	Nee	
Studieverlof	1277846	20-7-2022	42.666	0	0	0	34.247	14.270	0	19.977	Nee	
Studieverlof	1285782	20-10-2022	-8.419	0	0	0	0	0	0	0	Ja	
Totaal			774.826	616.579	524.597	91.982	86.247	122.452	9.358	46.419		
G2 Subsidies met verrekeningsclausule												
G2A Aflopend per ultimo verslagjaar												
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar			
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar												
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar			
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			

OB OVERHEIDSBIJDRAGEN

3.1	Rijksbijdragen		
		31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
3.1.1	Rijksbijdragen OCW/EZ	16.555.992	15.422.935
3.1.2	Overige subsidies OCW/EZ	2.254.790	2.284.049
3.1.3	Af: inkomensoverdrachten	0	0
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	1.788.979	1.035.421
	Rijksbijdragen	20.599.761	18.742.405
	Uitsplitsing		
3.1.1.1	OCW	16.555.992	15.422.935
3.1.1.2	EZ	0	0
	OCW		
3.1.2.1.1	Geoormerkte subsidies	0	234.580
3.1.2.2.1	Niet-geoormerkte subsidies	2.254.790	2.049.469
3.1.2.3.1	Toerekening investeringssubsidies	0	0
	Overige subsidies OCW	2.254.790	2.284.049
3.2	Overige overheidsbijdragen en - subsidies		
		31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
3.2.1	Participatiebudget	0	0
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en - subsidies	299.939	285.062
	Overige overheidsbijdragen en - subsidies	299.939	285.062

3.1.1 TOELICHTING BIJ POST: OCW

Dit betreft de overheidsbijdragen voor personeel en materieel. De hoogte wordt vastgesteld op basis van onder andere het aantal leerlingen. De belangrijkste verschillen met het voorgaande jaar zijn:

- In 2022 waren er 65 leerlingen meer dan in 2021, waardoor de bekostiging ruim €500.000 hoger was.
- Door de overgang naar het nieuwe bekostigingsstelsel is er een bedrag van €173.000 beschikbaar gesteld in het kader van de tijdelijke overgangsregeling (zie ook 5.3).
- Door de vrijval van de functiemixverplichting is de opbrengst €490.000 lager (zie ook 5.6).

- d. De loonruimte, bedoeld voor de wijziging in sociale lasten en de nieuwe cao en de compensatie voor de inflatie was in totaal €324.000.
- e. Ten behoeve van de opvang en het onderwijs aan de Oekraïense leerlingen is een bedrag van €137.000 ontvangen.
- f. Het bedrag dat de overheid inhoudt op de bekostiging voor uitkeringskosten (75% van de WW-kosten in het onderwijs) is verlaagd met €20.000.
- g. De vergoeding voor de lwoo-leerlingen loopt met ingang van 2022 via het samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Hierdoor is de OCW-bijdrage €560.000 lager dan voorgaand jaar.

3.1.2 TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE SUBSIDIES

Dit betreft diverse subsidies. De belangrijkste zijn:

- a. Voor strategisch HRM-beleid is een bedrag van €180.000 beschikbaar gesteld.
- b. In het kader van voorkomen van thuiszitters is een bedrag binnengekomen van €40.000.
- c. Voor werkdrukverlaging is in het onderwijsakkoord een bedrag beschikbaar gekomen van €593.000.
- d. Vanuit ditzelfde akkoord een bedrag beschikbaar gesteld van €152.000, voornamelijk voor professionalisering.
- c. Subsidie om Voortijdig Schoolverlaten (VSV) te voorkomen: €18.000.
- d. De jaarlijks terugkerende lerarenbeurs voor een bedrag van €34.000.
- e. Diverse doorstroomprogramma's: in totaal € 72.000.
- f. Techniekelden van in totaal €284.000.
- g. Diverse NPO-subsidies voor in totaal €850.000.

3.1.4 TOELICHTING BIJ POST: ONTVANGEN DOORBETALINGEN RIJKSBIJDRAGEN SWV

Dit betreft de bijdrage van het reformatorisch samenwerkingsverband voor zorgleerlingen in verband met 'Passend Onderwijs'. De bijdrage is fors hoger, omdat:

- a. het aantal leerlingen hoger ligt dan het voorgaande jaar;
- b. het bedrag per leerling dat OCW beschikbaar stelt, is gestegen;
- c. de bekostiging van lwoo-leerlingen vanuit OCW is overgeheveld naar het samenwerkingsverband.

3.2.2 TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Zaltbommel voor het schoolgebouw dat is overgedragen via doordecentralisatie. Ook is een bedrag van circa €10.000 ontvangen van de gemeente Zaltbommel ter bestrijding van voortijdige schoolverlaters (VsV). Ten slotte is een bedrag van €20.000 binnengekomen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden, ook van de gemeente Zaltbommel.

AB ANDERE BATEN

3.5	Overige baten	31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
3.5.1	Verhuur		
3.5.2	Detachering personeel	345.661	405.665
3.5.3	Schenking		
3.5.4	Sponsoring		
3.5.5	Ouderbijdragen	225.405	90.342
3.5.6	Overige	242.304	217.744
	Overige baten	813.370	713.751

3.5.2 TOELICHTING BIJ POST: DETACHERING PERSONEEL

Dit betreft de doorbelasting voor personeelsleden die (tijdelijk) op een andere plaats zijn gedetacheerd om daar werkzaamheden te verrichten. De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door minder werkzaamheden bij Driestar educatief.

3.5.5 TOELICHTING BIJ POST: OUDERBIJDAGEN

Het betreft hier de ontvangsten van leerlingen of ouders voor lesmaterialen, de algemene vrijwillige ouderbijdrage en de bedragen van doorberekende excursies e.d. Vanwege het vervallen van de coronamaatregelen zijn deze opbrengsten hoger dan het voorgaande jaar.

3.5.6 TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE

Het betreft hier de volgende inkomsten:

- a. Bijdrage voor de 'Reformatorische Academische Opleidingschool' (RAOS), in totaal €29.000.
- b. Bijdrage vanuit het mbo voor de materiële vergoeding: €101.000.
- c. Subsidie op zonnepanelen voor een totaalbedrag van €13.000.
- d. Subsidie voor het thema 'Gezonde School', in totaal voor €16.000.
- e. Diverse andere subsidies, bijdragen en ontvangsten €82.000; dit is inclusief de collecten aan het begin van het schooljaar, enkele giften van kerken en particulieren die als private inkomsten zijn aangemerkt: €6.738.

LA LASTEN

4.1 Personeelslasten		31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
4.1.1	Lonen en salarissen	14.954.922	14.146.739
4.1.2	Overige personele lasten	1.061.339	811.025
4.1.3	Af: uitkeringen	61.822	115.585
	Personeelslasten	15.954.439	14.842.179
	Uitsplitsing		
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	11.739.951	10.984.900
4.1.1.1	Ontslagvergoedingen	782	3.421
4.1.1.2	Sociale lasten	1.414.267	1.381.755
4.1.1.3	Pensioenpremies	1.799.922	1.776.663
	Lonen en salarissen	14.954.922	14.146.739
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	249.270	43.074
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	315.834	399.099
4.1.2.3	Overig	496.234	368.852
	Overige personele lasten	1.061.338	811.025
	4.2 Afschrijvingen		
		31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
4.2.1	Immateriële vaste activa	0	0
4.2.2	Materiële vaste activa	1.328.967	1.353.349
	Afschrijvingen	1.328.967	1.353.349
	4.3 Huisvestingslasten		
		31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
4.3.1	Huur	48.269	46.551
4.3.2	Verzekeringen	0	0
4.3.3	Onderhoud	134.723	121.955
4.3.4	Energie en water	110.926	118.994
4.3.5	Schoonmaakkosten	282.858	270.058
4.3.6	Heffingen	48.852	51.687
4.3.7	Overige	38.963	26.329
4.3.8	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	0	0
	Huisvestingslasten	664.591	635.574
	4.4 Overige lasten		
		31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	289.444	279.195
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.768.123	985.352
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	0	0
4.4.4	Overige	0	0
	Overige lasten	2.057.567	1.264.547
	Specificatie honorarium		
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	20.529	17.455
4.4.1.2	Andere controleopdrachten	0	0
4.4.1.3	Fiscale adviezen	0	0
4.4.1.4	Andere niet-controledienst	0	0
	Accountantslasten	20.529	17.455

4.1 TOELICHTING BIJ POST: **PERSONEELSLASTEN**

De wijziging van de jaarlijkse kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende gebeurtenissen:

- a. De totale WTF was 3,1 fte lager dan het voorgaande jaar, wat voornamelijk het gevolg was van de openstaande vacatures: €200.000.
- b. Overige aan het salaris gerelateerde kosten, zoals:
  - a. De jaarlijkse periodiek per 1 augustus geeft hogere kosten van €180.000.
  - b. De salarisstijging volgens cao kost in totaal een bedrag van €380.000.
  - d. Gemiddeld lagere kosten vanwege het benoemen van beginnende docenten. Het berekende voordeel is €100.000.
  - e. De uitbreiding van LPB/IKB van 50 uur naar 90 uur kost €300.000.
- e. Door een herziening van de blijfkansen voor de jubileumvoorziening in 2021 waren de kosten vorig jaar €34.000 lager.
- g. Hogere scholingskosten: €65.000.
- h. De kosten voor personeelswerving waren €20.000 hoger.
- h. De salariskosten in relatie tot convenantgelden en coronasubsidies waren in totaal €680.000, in 2021 was dat €280.000.

4.2.2 TOELICHTING BIJ POST: **AFSCHRIJVINGEN MATERIËLE VASTE ACTIVA**

De afschrijvingen zijn lager dan in het voorgaande jaar. De redenen daarvoor zijn:

- a. Lagere afschrijvingen in ICT vanwege lagere en latere aanschaf van de benodigde middelen.
- b. Lagere afschrijvingen op boeken, omdat er nauwelijks nieuwe methoden zijn aangeschaft.

4.3.1 TOELICHTING BIJ POST: **HUUR**

Er wordt huur betaald voor:

- a. Sporthallen voor bewegingsonderwijs, zowel in Gorinchem als in Zaltbommel.
- b. Een drietal lokalen, die het eigendom zijn van de Vereniging.

4.3.3 TOELICHTING BIJ POST: **ONDERHOUD**

Dit betreft het technisch onderhoud aan de gebouwen. We zien hogere kosten, vanwege duurdere materialen, maar ook omdat de grens om onderhoud te activeren, is opgetrokken van €1.000 naar €5.000.

4.3.4 TOELICHTING BIJ POST: **ENERGIE EN WATER**

Dit betreft een kleine daling. We zien dit voornamelijk bij het gasverbruik in de 2^e helft van het jaar in Gorinchem, wat het gevolg is van de vernieuwing van de ventilatie in 'gebouw 2000'.

4.3.5 TOELICHTING BIJ POST: **SCHOONMAAKKOSTEN**

Dit betreft zowel de middelen als de ingehuurde diensten.

4.3.6 TOELICHTING BIJ POST: **HEFFINGEN**

Deze kosten betreffen de gemeentelijke belastingen en de kosten van afvalverwijdering en voor Zaltbommel de OZB.

4.3.7 TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE

De stijging van de kosten hier wordt voornamelijk veroorzaakt door eenmalige kosten aan het terrein achter het praktijkgebouw.

4.4.1 TOELICHTING BIJ POST: ADMINISTRATIE- EN BEHEERSLASTEN

De daling in de uitgaven wordt voornamelijk veroorzaakt door leerlingenuitwerving. Vorig jaar zijn er extra kosten gemaakt om de open avonden/dagen digitaal goed te kunnen organiseren.

4.4.2 TOELICHTING BIJ POST: INVENTARIS, APPARATUUR EN LEERMIDDELEN

Dit betreft de kosten van de vakgroepen, de diverse leermiddelen, de ICT-afdeling, de leerlingenzorg, de PR-afdeling enz.

Het verschil met voorgaand jaar wordt veroorzaakt door:

- a. Hogere kosten voor Toerusting en Vorming: €35.000.
- b. Hogere kosten wegens uitbreiding techniekonderwijs: €20.000.
- c. Hogere ICT-kosten: €25.000.
- d. Onderwijs aan Oekraïense leerlingen: €110.000.
- e. Er zijn weer meer excursies geweest na coronatijd: €137.000.
- f. Hogere uitgaven in verband met ontvangen subsidies: €55.000.
- g. Meer uitbestedingen in verband met leerlingenzorg: €22.000.
- h. Hogere kosten, voornamelijk als gevolg van de inflatie: €78.000.
- i. Materiële NPO-uitgaven die hoger waren dan het voorgaande jaar: €334.000.

FB FINANCIËEL

5	Financiële baten en lasten	31-12-2022	31-12-2021
		EUR	EUR
5.1	Rentebaten	8.261	-5.222
5.3	Waardeveranderingen fin. vaste activa en effecten	0	0
5.4	Overige opbrengsten fin. vaste activa en effecten	0	0
5.5	Rentelasten (-/-)	-136.354	-138.987
	Financiële baten en lasten	-128.093	-144.209

5.1 TOELICHTING BIJ POST: RENTEBATEN

In de loop van het jaar zijn de negatieve rentebaten weer omgebogen naar positieve opbrengsten. De rentelasten betreffen de lening (annuïteit) voor onze school in Zaltbommel.

VT VERPLICHTE TOELICHTING

Model E: Verbonden partijen met minderheidsdeelneming		
Naam	Juridische vorm 2022	Statutaire zetel
Vereniging voor Christelijk VO op Reformatorische grondslag	Vereniging	Gorinchem
Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs	Vereniging	Utrecht
Vereniging Onderwijs @ i-lab	Vereniging	Gorinchem

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op de Gomarus s.g. van toepassing zijnde regelgeving

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal studenten	2
Gewogen aantal onderwijssoorten	3
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>9</u>

Het bezoldigingsmaximum in 2022 voor de Gomarus s.g. is €168.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

1. Bezoldiging topfunctionarissen				
<i>1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.</i>				
Bedragen x € 1	Dhr. Ir. Chr.J. Flikweert	Dhr. J.W.S. Arkeroots	Dhr. C. Kamp	Dhr. C. van Rijswijk
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Directeur	Directeur	Directeur
Duur dienstverband in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 168.000	€ 168.000	€ 168.000	€ 168.000
Bezoldiging				
Beloning	€ 129.616	€ 103.951	€ 92.099	€ 104.611
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.490	€ 17.191	€ 16.874	€ 18.247
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 152.106</i>	<i>€ 121.142</i>	<i>€ 108.973</i>	<i>€ 122.858</i>
-/- onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	€ 152.106	€ 121.142	€ 108.973	€ 122.858

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (vervolg).

Bedragen x € 1	Dhr. Ir. Chr.J. Flikweert	Dhr. J.W.S. Arkeroots	Dhr. J. de Deugd	Dhr. C. van Rijswijk
Gegevens 2021				
Duur dienstverband in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/8	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2021 (fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging 2021				
Beloning	€ 125.841	€ 95.245	€ 70.520	€ 93.910
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.179	€ 16.269	€ 11.982	€ 17.973
Totaal bezoldiging 2021	€ 148.020	€ 111.514	€ 82.502	€ 111.883
Individueel bezoldigingsmaximum 2021	€ 163.000	€ 163.000	€ 108.667	€ 163.000

Op elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen' en afzonderlijk vermeld in de toelichting.

<i>1c. Toezichthoudende topfunctionarissen</i>				
Bedragen x € 1	Dhr. L. van Bruchem	Dhr. J.S. Breedveld	Dhr. J.J.P. Eijkenaar	Dhr. P. van Hartingsveldt
Functie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/07
Individueel WNT-maximum	€ 25.200	€ 16.800	€ 16.800	€ 9.800
Bezoldiging				
Beloning	€ 6.300	€ 4.200	€ 4.200	€ 2.450
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn				
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 6.300</i>	<i>€ 4.200</i>	<i>€ 4.200</i>	<i>€ 2.450</i>
-/- onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	€ 6.300	€ 4.200	€ 4.200	€ 2.450
Gegevens 2021				
Duur dienstverband in 2021	1/8 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2021				
Beloning	€ 2.692	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn				
Totaal bezoldiging 2021	€ 2.692	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080
Individueel bezoldigingsmaximum 2021	€ 10.188	€ 16.300	€ 16.300	€ 16.300

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)				
Bedragen x € 1	Dhr. G. Leertouwer	Dhr. E.J. Nieuwenhuis	Dhr. Y. Paans	Dhr. R.M. Eits
Functie	Lid	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12
Individueel WNT-maximum	€ 16.800	€ 16.800	€ 16.800	€ 10.500
Bezoldiging				
Beloning	€ 4.200	€ 4.200	€ 4.200	€ 1.750
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn				
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 4.200</i>	<i>€ 4.200</i>	<i>€ 4.200</i>	<i>€ 1.750</i>
-/- onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	€ 4.200	€ 4.200	€ 4.200	€ 1.750
Gegevens 2021				
Duur dienstverband in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Bezoldiging 2021				
Beloning	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080	
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn				
Totaal bezoldiging 2021	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080	€ 0
Individueel bezoldigingsmaximum 2021	€ 16.300	€ 16.300	€ 16.300	

OVERIGE GEGEVENS

F.1 BESTEMMING EXPLOITATIESALDO

Bestuursbesluit: het exploitatieoverschot over 2022 over de publieke activiteiten (€1.585.076) is toegevoegd aan de algemene publieke reserve; vanuit de private gelden is een bedrag van €5.663 onttrokken aan de algemene private reserve.

F.2 NIET UIT BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Per 1 december 2017 is een huurcontract ingegaan voor de reproapparatuur. Dit contract heeft een looptijd van vijf jaar en vijf maanden en loopt af op 1 mei 2023. De contractwaarde is totaal €125.740. Daarvan zijn per 31-12-2022, 61 maanden verstreken, zodat de resterende verplichting op die datum €7.738 bedraagt. Verder is de Gomarus met diverse leveranciers een overeenkomst aangegaan inzake de levering en afname van producten en diensten. Dit betreft educatieve informatiedragers, hard- en software, schoonmaak, onderhoud enz. De duur van deze overeenkomsten varieert van één jaar tot enkele jaren. Zonder uitzondering leiden deze overeenkomsten niet tot kosten als door de school geen afname plaatsvindt.

F.3 NIET IN BALANS OPGENOMEN REGELINGEN

Geen

F.4 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Geen.

F.5 GEGEVENS OVER RECHTSPERSOON

Bestuursnummer	42556
Naam instelling	Stichting voor Chr. VO op Ref. grondslag te Gorinchem
Adres	Hoefslag 11
Postadres	Postbus 425
Postcode/Plaats	4200 AK GORINCHEM
Telefoon	0183 – 610361
Fax	0183 – 621022
E-mail	info@gomarus.nl
Internetsite	www.gomarus.nl
Contactpersoon	Dhr. W.G. van Horssen
Telefoon	0183 – 610373
E-mail	wgvanhorsen@gomarus.nl

F.6 OPGAVE BESTAAN NEVENVESTIGINGEN

Vanaf 2018 is er een nevenvestiging in Zaltbommel. Deze heeft het (sub)Brin 00WH02.

F.7 CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de raad van toezicht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De Pansel 20A
4271 GW Geldermalsen
Postbus 244
4200 CE Geldermalsen

T 02042 20 70 00
F 020451 58 13 50
geldermalsen@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
BVK nr. 38246615

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een bidinggevende toefunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als bidinggevende toefunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevantewet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het

Onderwijscontroleprotocol OCW 2022. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die

voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Geldermalsen, 15 mei 2023
Van Ree Accountants

Was getekend

T. van Dolderen RA MSc

F.8 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

VASTSTELLING COLLEGE VAN BESTUUR

Gorinchem, ...

Dhr. Chr.J. Flikweert .....

GOEDKEURING RAAD VAN TOEZICHT

Gorinchem, ...

Dhr. J.S. Breedveld .....

Dhr. L. van Bruchem .....

Dhr. J.J.P. Eijkenaar .....

Dhr. R.M. Eits .....

Dhr. G. Leertouwer .....

Dhr. E.J. Nieuwenhuis .....

Dhr. Y. Paans .....